

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Broj: 01-03-13-717/23
R:05-01;015-01/23
Brčko, 30. 10. 2023. godine

IZVJEŠTAJ REVIZIJE UČINKA

Ekonomičnost i efikasnost upotrebe službenih vozila

Vlade Brčko distrikta BiH

Oktobar, 2023. godine

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijeta 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијета 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Kancelarija za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (u daljnjem tekstu: *Kancelarija za reviziju*) provela je reviziju učinka na temu **“Ekonomičnost i efikasnost upotrebe službenih vozila Vlade Brčko distrikta BiH”**. Revizija učinka je provedena u skladu s Planom revizije za 2023. godinu.

Kancelarija za reviziju u skladu s članom 14 Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH” broj: 18/18 – prečišćeni tekst i 15/22) može izvršiti pregled ili ispitivanje određenog dijela ili cijelog projekta, programa ili procedura ili izdatka institucije, u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti upotrebe resurse. Revizija je provedena u skladu sa INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Reviziju je obavio revizorski tim u sastavu: Ivana Gavrić, vođa tima i Ljubica Domić, član tima.

Osnovna svrha provedene revizije je da ispita uspostavljene nadležnosti, pravila i procedure za upravljanje službenim vozilima organa Vlade Distrikta i to od nabavke službenog vozila, preko upotrebe i nadzora nad upotrebom do otuđenja službenog vozila, te utvrdi uska grla u procesu ekonomičnog i efikasnog upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta. Revizija je analizirala aktivnosti upravljanja službenim vozilima kod 13 organa Vlade Distrikta kod kojih su u popisnim listama evidentirana stalna sredstva - motorna vozila. Revizija je posmatrala pravila, procedure i aktivnosti upravljanja službenim vozilima organa Vlade Distrikta za trogodišnji period (2020.-2022. godine), a aktivnosti rashodovanja putem licitacije do okončanja prikupljanja podataka za provođenje revizije (polovina 2023. godine).

Revizorski tim je provođenjem ove revizije došao do određenih nalaza koji su prezentovani predstavnicima nadležnih organa Vlade Distrikta i Kancelariji za upravljanje javnom imovinom na fokus grupi, nakon čega je sačinjen Nacrt izvještaja. Kancelarija za reviziju je, u skladu s odredbama Zakona, Nacrt izvještaja dostavila predstavnicima nadležnih organa Vlade Distrikta i Kancelariji za upravljanje javnom imovinom obuhvaćenih ovom revizijom. Na Nacrt izvještaja primjedbe su dostavili Odjeljenje za javne poslove i Kancelarija za upravljanje javnom imovinom. U dostavljenim primjedbama i komentarima nisu ponuđeni novi argumenti, dokazi i dokumenti na osnovu kojih bi revizija mogla izvršiti korekcije u Izvještaju revizije, a što bi uticalo na konačne zaključke i preporuke. Dvanaest organa Vlade Distrikta nije uputilo primjedbe na Nacrt izvještaja.

¹ Odluka o objavi Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI), „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 9/23. INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

U Izvještaju revizije učinka navode se preporuke upućene Vladi i organima Vlade Distrikta u cilju unapređenja ekonomičnosti i efikasnosti procesa upravljanja službenim vozilima.

Zamjenik glavnog revizora

dr. sci. Savo Grujić, dipl. oec.

Glavna revizorka

mr. sci. Selma Šadić, dipl. oec.

SADRŽAJ

IZVRŠNI REZIME.....	6
1. UVOD	9
1.1 Pozadina revizije.....	9
1.2 Svrha revizije i revizijska pitanja.....	11
1.3 Kriteriji revizije.....	12
1.4 Obim i ograničenja revizije	14
1.5 Izvori i metode revizije.....	15
1.6 Struktura izvještaja.....	15
2. OPIS PREDMETA REVIZIJE.....	16
2.1 Pravna regulativa Distrikta vezana za predmet revizije	16
2.2 Institucionalne uloge, nadležnosti i odgovornosti	18
2.2.2 Evidencija	19
2.3 Regulativa i prakse okruženja	19
3. NALAZI	21
3.1 Normativno uređenje upravljanja službenim vozilima organa Vlade Distrikta	21
3.2 Broj, vrste i troškovi službenih vozila organa Vlade Distrikta	24
3.2.1 Evidencija službenih vozila Distrikta	24
3.2.2 Evidentiranje troškova	27
3.3 Potrošnja goriva i održavanje službenih vozila.....	27
3.3.1 Evidentiranje potrošnje goriva	28
3.3.2 Održavanje službenih vozila i upravljanje zamijenjenim dijelovima.....	29
3.3.3 Registracija i osiguranje službenih vozila	31
3.3.4 Upravljanje u slučaju nastanka štete na službenim vozilima	32
3.4 Korišćenje službenih vozila	33
3.4.1 Iskorištenost službenih vozila	34
3.5 Efikasnost nadzora nad upotrebom službenih vozila	35
3.6 Nabavka i otuđenje službenih vozila organa Vlade Distrikta	39
3.6.1 Nabavka službenih vozila	39
3.6.2 Otpis, rashodovanje i otuđenje službenih vozila	40
3.7 Započete aktivnosti na poboljšanju procesa	41
4. ZAKLJUČCI	43
Normativne pretpostavke.....	43
Organizacija i upotreba	43
Nadzor	44
Nabavka i otuđenje službenih vozila	44
5. PREPORUKE.....	45
P R I L O Z I	48

PREDGOVOR O REVIZIJI UČINKA

Revizija učinka je nezavisan periodičan pregled djelovanja javnog sektora, programa ili organizacija u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti trošenja javnih sredstava. Cilj revizije učinka je da utvrdi da li korišteni resursi predstavljaju najekonomičnije trošenje javnih sredstava, da li se korištenjem raspoloživih resursa pružaju najbolje usluge, da li su ispunjeni strateški ciljevi institucije i da li postoji uticaj na implementaciju tih ciljeva. Cilj revizije učinka je i promovisanje transparentnosti, odgovornosti i boljeg učinka. Revizijama učinka žele se postići nezavisne procjene rada javnog sektora. Revizija učinka je fleksibilna u odabiru subjekata i metoda revizije, po prirodi je, zbog složenosti javnog sektora i raznovrsnosti pitanja koja se odnose na njen rad, široko obuhvatna, čime dobija na značaju kod korisnika izvještaja i javnosti.

Osnovni principi² u reviziji učinka su ekonomičnost, efikasnost i efektivnost i često se nazivaju tri E.

U skladu sa ISSAI 300³ principi ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti mogu se definisati na sljedeći način:

Princip ekonomičnosti podrazumijeva svođenje troškova resursa na najmanju moguću mjeru. Korišteni resursi trebaju biti na raspolaganju pravovremeno, u odgovarajućoj količini i uz odgovarajući kvalitet te po najboljoj cijeni.

Princip efikasnosti podrazumijeva najbolje moguće iskorištavanje raspoloživih resursa. Vežan je za odnos korištenih resursa i izlaznih vrijednosti ostvarenih u pogledu količine, kvaliteta i rokova.

Princip efektivnosti odnosi se na ispunjavanja postavljenih ciljeva i postizanje predviđenih rezultata.

Revizija učinka često obuhvata analizu uslova koje je neophodno osigurati kako bi se mogli poštovati principi ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti. Ti uslovi mogu obuhvatati praksu i postupke dobrog upravljanja kojima se osigurava ispravno i pravovremeno obavljanje usluga. Prema potrebi, u obzir treba uzeti i učinak regulatornog ili institucionalnog okvira na učinkovitost subjekta revizije. Princip ekonomičnosti zahtijeva postizanje odgovarajućeg nivoa kvaliteta i obima rezultata, a uz minimiziranje troškova korištenih resursa.

U skladu sa ISSAI 100 učinak se ispituje u odnosu na odgovarajuće kriterije te se analiziraju uzroci odstupanja od tih kriterija ili drugi problemi. Cilj je odgovoriti na ključna revizijska pitanja i dati preporuke za unaprjeđenje.

² Koordinacioni odbor Vrhovnih revizorskih institucija u BiH: Vodič za reviziju učinka, Sarajevo 2013.

Koordinacioni odbor Vrhovnih revizorskih institucija u BiH: Principi revizije učinka, Sarajevo 2009.

³ Službeni glasnik Brčko distrikta BiH broj:9/2023

IZVRŠNI REZIME

Kancelarija za reviziju Distrikta je provela reviziju učinka pod nazivom “Ekonomičnost i efikasnost upotrebe službenih vozila Vlade Brčko distrikta BiH”. Cilj konkretne revizije je da se ispituju uspostavljene nadležnosti, pravila i procedure za upravljanje voznim parkom od nabavke službenih vozila, preko upotrebe i nadzora nad upotrebom do otuđenja službenih vozila, te da se utvrde uska grla u procesu ekonomičnog i efikasnog upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta kako bi se stvorio prostor za ostvarenje ušteda i to bez smanjenja obima ili kvaliteta obavljenih poslova, kao i da vozni park organa Vlade Distrikta bude efikasnije organizovan.

Imajući u vidu cilj revizije, glavno revizorsko pitanje kojim se revizija bavila u ovoj studiji glasi: “Da li se službena vozila Vlade Brčko distrikta BiH upotrebljavaju na ekonomičan i efikasan način?”

Revizija je primarno bila usmjerena na ispitivanje aktivnosti upravljanja službenim vozilima kod trinaest organa Vlade Distrikta kod kojih su u popisnim listama evidentirana stalna sredstva - motorna vozila. Revizija je posmatrala pravila, procedure i aktivnosti upravljanja službenim vozilima organa Vlade Distrikta za trogodišnji period (2020.- 2022. godine), a aktivnosti rashodovanja putem licitacije do okončanja prikupljanja podataka za provođenje revizije (polovina 2023. godine).

Provedenom revizijom učinka identifikovani su brojni nedostaci u normativnom uređenju upravljanja službenim vozilima, organizaciji, upotrebi i nadzoru nad upotrebom službenih vozila organa Vlade Distrikta. Vlada Distrikta nije u potpunosti stvorila potrebne predušlove za efikasno upravljanje i ekonomično korištenje službenih vozila, djelimično su propisana pravila, ali ista ne obuhvataju sve raspoložive resurse, ne sadrže nadležnosti i način primjene u svim propisanim segmentima i nisu usaglašeni s drugim propisima. Također, propisani organizacioni plan nadležnog organa za upravljanje voznim parkom Vlade Distrikta u praksi nije u potpunosti zaživio kao centralizovana jedinica koja upravlja svim službenim vozilima Vlade Distrikta. Pitanja efikasnosti organizovanja voznog parka i ekonomičnosti korištenja službenih vozila nisu u fokusu upravljanja službenim vozilima Vlade Distrikta, a postojeće evidencije upravljanja službenim vozilima Vlade ne pružaju sveobuhvatne podatke o ekonomičnoj i efikasnoj upotrebi službenih vozila. Organizacija upotrebe službenih vozila organa Vlade Distrikta nije uspostavljena na način da se postigne optimalna iskorištenost voznog parka Vlade Distrikta. Postojeći sistem nadzora je djelimično uspostavljen i nije u funkciji uspostavljanja ekonomičnog i efikasnog upravljanja službenih vozila i otklanjanja rizika od eventualnih zloupotreba. Pored navedenog, jedinstveni kriteriji formiranja i zadržavanja voznog parka, kao i uslova za otpis službenih vozila u Distriktu nisu propisani čime se ostavlja prostor za neekonomične nabavke, neefikasno korištenje i neekonomično rashodovanje službenih vozila.

Postoji prostor za poboljšanje procesa upravljanja službenim vozilima organa Vlade Distrikta, odnosno službena vozila Vlade Distrikta mogu se upotrebljavati na ekonomičniji i efikasniji način uz ostvarenje uštede i to bez smanjenja obima ili kvaliteta obavljenih poslova i vozni park organa Vlade Distrikta može biti efikasnije organizovan.

Neekonomično i neefikasno, odnosno nedomaćinsko, upravljanje voznim parkom Distrikta za posljedicu može imati neadekvatan broj i/ili vrstu službenih vozila potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti, neravnomjernu upotrebu službenih vozila kao i neadekvatne i nerentabilne troškove upotrebe i održavanja voznog parka. Nedostatak ili neadekvatnost procesa kontrole upravljanja voznim parkom, za posljedicu može imati

povećanje troškova ali i stvoriti prostor za eventualne zloupotrebe u korištenju službenih vozila. Nedomaćinsko upravljanje voznim parkom Distrikta smanjuje povjerenje javnosti u rad Vlade i otvara mogućnosti za sumnju javnosti u „lošu“ javnu upravu i moguće koruptivne aktivnosti.

U cilju unapređenja procesa upravljanja službenim vozilima organa Distrikta, revizija je dala preporuke Vladi Distrikta i to da:

- **Uspostavi organizacione pretpostavke koje će biti u funkciji ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila.**

Na osnovu ovog Izvještaja revizije učinka i drugih raspoloživih izvještaja i informacija, Vlada Distrikta bi trebala da analizira postojeću organizaciju i funkcionisanje voznog parka.

Na osnovu provedenih analiza Vlada Distrikta bi trebalo da uspostavi organizaciju voznog parka koja će biti u funkciji ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila, a koja će istovremeno obezbijediti kvalitetno i pravovremeno izvršavanje povjerenih poslova organa Vlade Distrikta.

Uspostavljanje ekonomičnije i efikasnije organizacije voznog parka podrazumijeva i donošenje optimalnih upravljačkih odluka na osnovu podataka o stanju i iskorištenosti službenih vozila Distrikta i prijedloga mjera za racionalnu upotrebu službenih vozila dobijenih od nadležnih organa. Također, podrazumijeva razmatranje mogućnosti racionalizacije voznog parka i/ili zajedničkog korištenja slobodnih vozila.

- **Donese podzakonske akte kojima se reguliše ekonomična i efikasna upotreba službenih vozila Distrikta.**

Vlada Distrikta bi trebala da uloži napore kako bi se donijeli novi, ažurirani propisi koji bi regulisali upotrebu svih službenih vozila Distrikta u cilju obezbjeđenja preduslova za ekonomičnu i efikasnu upotrebu službenih vozila uzimajući u obzir nalaze ovog Izvještaja.

Na taj način bi se u potpunosti regulisala pitanja koja se odnose na: organizovanje voznog parka, utvrđivanje nadležnosti, ovlaštenja i odgovornosti organa Vlade i nadležnog Pododjeljenja za održavanje službenih vozila Vlade, uslove i kriterije nabavke i otpisa, uspostavljanje i vođenje sveobuhvatne evidencije, normiranje potrošnje goriva, prava korištenja, praćenje troškova, odgovornosti za neekonomičnu i neefikasnu upotrebu, nadzor, upravljanje zamijenjenim dijelovima i druga relevantna pitanja.

- **Obezbijedi nadzor nad provođenjem i dosljednu primjenu donesenih propisa koji se tiču upotrebe službenih vozila u svim organima Vlade Distrikta i na taj način osigura ekonomičnu i efikasnu upotrebu službenih vozila.**

Odjeljenju za javne poslove se predlaže da:

- **Analizira postojeću organizaciju Pododjeljenja za javni saobraćaj i održavanje vozila, te istu unaprijedi u dijelu opisa poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta, a u cilju ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila.**

Na osnovu ovog Izvještaja revizije učinka i drugih raspoloživih izvještaja i informacija, Odjeljenje za javne poslove bi trebalo da analizira postojeću organizaciju Pododjeljenja za javni saobraćaj i održavanje vozila, konkretnije Službe za održavanje vozila. Po provedenim analizama potrebno je da predloži gradonačelniku Distrikta unapređenja organizacije u dijelu opisa poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta, a u cilju ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila.

- **Na osnovu propisa koje Vlada donese uspostavi sveobuhvatnu evidenciju službenih vozila Vlade Distrikta.**

Sveobuhvatna evidencija bi trebala sadržavati potpune, pouzdane i ažurne podatke o svim službenim vozilima Vlade Distrikta.

Evidencija službenih vozila Vlade Distrikta treba da omogući deriviranje podataka za pojedinačna službena vozila od nabavke, preko upotrebe i generisanih troškova, do eventualnih prihoda od rashodovanja, odnosno tokom cjelokupnog životnog vijeka vozila. Osim deriviranja podataka za pojedinačno službeno vozilo, evidencija treba da omogući i deriviranje tačnih i ažurnih podataka na nivou grupe podataka, kao što su ukupan broj vozila, vrste vozila, korisnici vozila, starost vozila i drugi bitni pokazatelji na određeni dan ili u određenom vremenskom periodu.

- **Predlaže mjere za racionalnu upotrebu službenih vozila Vladi Distrikta.**

Odjeljenje za javne poslove bi trebalo da uloži napore kako bi redovno, na godišnjem nivou, dostavljalo Vladi Distrikta izvještaje o izvršenim analizama o stanju i iskorištenosti voznog parka Vlade Distrikta, s prijedlogom mjera za racionalnu upotrebu službenih vozila Vlade Distrikta.

Mjere za racionalnu upotrebu službenih vozila Vladi Distrikta podrazumijevaju mogućnosti racionalne upotrebe službenih vozila Distrikta bez smanjenog obima i kvaliteta poslovanja.

Za obavljanje ove aktivnosti neophodna je saradnja s organima Vlade Distrikta koji koriste službena vozila u smislu redovnog izvještavanja i dostavljanja tačnih i pouzdanih podataka Odjeljenju za javne poslove.

- **Da za planirana sredstva u kapitalnom budžetu za nabavku softvera za praćenje naturalnih i finansijskih podataka o upotrebi voznog parka Vlade Distrikta izvrši analize potreba i koristi, te utvrdi najoptimalnije tehničko rješenje koje bi omogućilo optimalno upravljanje voznim parkom i nadzor nad upotrebom službenih vozila.**

Organima Vlade Distrikta se predlaže da:

- **Na osnovu propisa koje donese Vlada Distrikta donesu interne propise kojima se detaljnije regulišu pitanja upravljanja službenim vozilima uvažavajući specifičnosti organizacije i funkcionisanja svake institucije i specifičnost organizovanja voznog parka i upotrebe službenih vozila.**
- **Uspostave efektivne interne kontrole u pogledu upravljanja službenim vozilima. Sistem internih kontrola treba biti u funkciji primjene propisa koja regulišu upravljanje službenim vozilima, odnosno u funkciji ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila uključujući i pojavu sprečavanja i otkrivanja mogućih zloupotreba.**
- **Vrše redovne analize stanja i iskorištenosti vozila koje koriste o čemu izvještavaju Odjeljenje za javne poslove.**

Na osnovu naloga i drugih dokumenata organi Vlade trebaju da vode potpune, pouzdane i ažurne evidencije o stanju i iskorištenosti službenih vozila koje blagovremeno dostavljaju Odjeljenju za javne poslove, kako bi u konačnici donosiocima odluka osigurali pravovremene i relevantne informacije radi donošenja optimalnih upravljačkih odluka vezanih za ekonomično i efikasno upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta.

1. UVOD

U uvodu ćemo se baviti bližim objašnjenjem problema koji je revizija istraživala. Predstaviti ćemo motive i svrhu ove studije, osnovna revizorska pitanja, kriterije revizije, izvore i metode, kao i obim i ograničenja provedene revizije.

1.1 Pozadina revizije

U toku obavljanja svojih redovnih zadataka javne institucije imaju značajne potrebe za uslugama prijevoza u obavljanju poslova i radnih zadataka iz nadležnosti koje su udaljene od mjesta službovanja (inspekcijske kontrole, terenski rad i sl.), za službena putovanja zaposlenih (radni sastanci, obuke i sl.), za prevoz javnih zvaničnika i drugo.

Usluge prevoza mogu se obavljati javnim saobraćajem, sopstvenim prevozom, a najčešće se obavljaju službenim vozilima javne institucije. Stoga, u cilju obavljanja svojih zadataka javne institucije nabavljaju vozila, a sva njihova vozila čine vozni park.

Vozni park, kao resurs generiše troškove. Osim troškova nabavke vozila zahtijeva i dodatna ulaganja odnosno troškove održavanja, osiguranja, goriva i druge troškove, a s druge strane vrijednost nabavljenih vozila se smanjuje u skladu s propisanim amortizacionom stopom.

U cilju postizanja optimalnih troškova i optimalne pouzdanosti voznog parka, neophodno je da se voznim parkom kvalitetno upravlja.

S teoretskog aspekta, upravljanje voznim parkom se može definisati kao organizovan sistem politika, procedura i kontrola kojima neka institucija upravlja svojim vozilima.

Upravljanje voznim parkom je proces koji počinje utvrđivanjem potreba, određivanjem broja i vrste potrebnih vozila, nakon čega se pristupa njihovoj nabavci. U organizacionom smislu, nakon što su definisane potrebe, u praksi se fokus premješta na normativno uređenje i organizovanje ekonomičnog upravljanja, upotrebe i održavanja vozila s ciljem održavanja njihove upotrebne vrijednosti i povećanja njihovog vijeka trajanja, a završava se prestankom upotrebe vozila zbog otpisa, prodaje, uništenja ili drugih mogućih razloga.

Vozni park direktnih budžetskih korisnika, odnosno institucija Distrikta u 2020. godini iznosio je oko 335 službenih vozila, a u 2021. i 2022. godini iznosio je oko 330.⁴ Prema podacima za 2022. godinu, knjigovodstvena vrijednost voznog parka Distrikta iznosila je oko 3,8 miliona KM.

Opštom politikom Distrikta za period 2020 - 2024. godine, vlasti Distrikta iskazale su usmjerenje ka racionalizaciji javne potrošnje i optimizaciji javne uprave i ukupnog javnog sektora. U skladu s iskazanim usmjerenjem vlasti, neophodno je da proces upravljanja voznim parkom organa i institucija Distrikta bude efikasan. Efikasno upravljanje, ekonomična upotreba i održavanje voznog parka u duhu dobrog domaćina u organima i institucijama Distrikta bi trebali da se podrazumijevaju, a nadzor korištenja i upravljanje

⁴ Radio Brčko „Smanjeni troškovi održavanja vozila institucija Distrikta“ 23.6.2022. godine; pristupljeno 3.8.2023.godine na web-stranici: <https://radiobrcko.ba/vijesti-brcko/brcko-smanjeni-troskovi-odrzavanja-vozila-institutsija-distrikta/>; „Smanjeni troškovi održavanja voznog parka Vlade Brčko Distrikta“ od 11.2.2021. godine; pristupljeno 3.8.2023.godine na web stranici: <https://www.ebrcko.net/vijesti/vijesti-brcko/73782-smanjeni-troskovi-odrzavanja-voznog-parka-vlade-brcko-distrikta.html>

troškovima bi trebali biti imperativ vlasti. Ovo dodatno treba biti naglašeno u okolnostima sveprisutne ekonomske krize i u situaciji ograničenih budžetskih sredstava.

Indikacije za potrebu provođenja konkretne revizije nalazimo i kroz izvještaje finansijske revizije Kancelarije za reviziju koja je ukazivala na potrebu uspostavljanja jedinstvenih pravila, bolje upravljanje i uspostavu adekvatnog nadzora korištenja službenih vozila u organima i institucijama Distrikta, već duži niz godina.

Mediji su zainteresovani za potrošnju javnog novca i pokazuju veliko interesovanje po pitanju nabavke i održavanja vozničkih parkova javnih institucija Bosne i Hercegovine. Tako se iz medijskih objava mogu uočiti natpisi da u BiH još uvijek ne postoje zvanični podaci o broju službenih vozila u vlasništvu ministarstava, službi, javnih preduzeća i institucija na svim nivoima vlasti, te da je procijenjeni broj službenih vozila u BiH višestruko veći nego u pojedinim razvijenim zemljama EU.⁵ Za procijenjeni broj službenih vozila mediji koriste bazu službenih automobila Balkanske istraživačke mreže Bosne i Hercegovine (BIRN BiH) koja sadrži detaljne informacije o svakoj nabavci službenih automobila u BiH kroz sistem javnih nabavki, kao i podatke o vozilima i troškovima njihovog održavanja u stotinama institucija i javnih kompanija u BiH. Podaci koji se nalaze u bazi automobila, prema izjavama BIRN-a, zvanični su podaci Portala javnih nabavki u BiH.

Baza službenih automobila BIRN-a BiH navodi da je institucija s najviše automobila u BiH u 2021. godini bila Vlada Distrikta s ukupno 763 automobila.⁶

Demantij Vlade Distrikta, kao i eventualna objašnjenja (da li zbir vozila predstavlja ne samo vozni park javnih institucija nego eventualno i javnih ustanova i preduzeća Distrikta) nisu javno objavljeni. A navedeni broj službenih automobila koristi se i u drugim medijskim objavama i analizama u kojima se tvrdi da su oči javnosti uperene u ministre i javne funkcionere u zloupotrebi dvadesetak službenih vozila, a ne na stotine službenih automobila koje koriste načelnici opština (u Republici Srpskoj), uz napomenu „ali malo ko zna da npr. u Distriktu Brčko, prema istraživanju BIRN-a ima 763 službena automobila“.⁷

Kao najčešći brendovi motornih (službenih) vozila voznog parka Vlade Distrikta prema podacima BIRN-a u 2021. godini navedeni su VW, Škoda i Audi, a portal ne posjeduje podatke o troškovima institucije za službena vozila (gorivo, gume, najam vozila, održavanje i servis, osiguranje, registracija i tehnički pregled, pranje, putarina i ostali troškovi), jer isti u institucijama Distrikta nisu transparentni.

⁵ <https://istinomjer.ba/broj-sluzbenih-vozila-u-bih-visestruko-veci-nego-u-pojedinim-razvijenim-zemljama-eu/>

⁶ <http://auta.detektor.ba/2021/>

⁷ <https://faktormagazin.ba/republika-srpska/kako-zaustaviti-zloupotrebu-koristenja-sluzbenih-vozila/>

S druge strane, izjave zvaničnika zaduženih za vozni park Vlade Distrikta u istom periodu ukazuju na značajno drugačiji broj motornih vozila voznog parka. Prema medijskim izjavama „Institucije Brčko distrikta za svoje potrebe koriste oko 330 službenih vozila raznih namjena i troškovi održavanja, tehničkog pregleda i osiguranja vozila za 2021. godinu su se znatno smanjili u odnosu na godinu dana ranije“. Iz navedenog teksta uočava se da su troškovi održavanja voznog parka Vlade Distrikta u 2021. godini iznosili oko 220 hiljada KM, troškovi goriva iznosili su oko 450 hiljada KM, dok se za ostale troškove ne navode iznosi.

Pored navedenih javno dostupnih podataka o broju službenih vozila voznog parka Vlade Distrikta koji nisu usklađeni, finansijska revizija je ukazivala na nedostatke u proceduri rashodovanja vozila (Izveštaj finansijske revizije Odjeljenja za javne poslove za 2021. godinu), nedostatke u evidenciji (putni nalozi) uslijed čega se ne mogu u potpunosti potvrditi namjena korištenja službenih vozila i opravdanost iskazanih izdataka za gorivo (Izveštaj finansijske revizije Odjeljenja za javnu bezbjednost za 2021. godinu) i nedostatke u internom praćenju utroška goriva koje se sipa u motocikle s količinskog aspekta (Izveštaj finansijske revizije Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu za 2021. godinu). Također, finansijska revizija je uvidom u popisne liste stalnih sredstava i sitnog inventara Odjeljenja za javnu bezbjednost za 2019. godinu utvrdila da nisu popisana tri vozila (dva namjenska - specijalizovana vozila za civilnu zaštitu s opremom i pripadajućim rezervnim dijelovima, donirana od strane Vlade Japana, te, jedno vozilo u okviru projekta pomoći civilnoj zaštiti Delegacije Evropske unije u BiH). Navedena vozila su registrovana u 2019. godini ali nisu uknjižena u evidenciji stalnih sredstava (motorna vozila).

Iz dostupne literature i informacija, uočava se da Distrikt nije izolovan u nedostacima u upravljanju voznim parkom. Na neefikasnost i neekonomičnost upravljanja voznim parkovima javnih institucija ukazale su provedene revizije učinka u okruženju. U BiH su provedene dvije revizije učinka na temu ekonomičnosti i efikasnosti upravljanja voznim parkom javnih institucija. Slične revizije učinka provedene su i u Republici Srbiji i Republici Hrvatskoj.

Neekonomično i neefikasno, odnosno nedomaćinsko, upravljanje voznim parkom Distrikta za posljedicu može imati neadekvatan broj i/ili vrstu motornih (službenih) vozila potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti organa javne uprave, neravnomjernu upotrebu službenih vozila voznog parka kao i neadekvatne i nerentabilne troškove upotrebe i održavanja voznog parka. Nedostatak ili neadekvatnost procesa kontrole upravljanja voznim parkom, za posljedicu može imati povećanje troškova ali i stvoriti prostor za eventualne zloupotrebe u korištenju službenih vozila. Nedomaćinsko upravljanje voznim parkom Distrikta smanjuje povjerenje javnosti u rad Vlade i otvara mogućnosti za sumnju javnosti u „lošu“ javnu upravu i moguće koruptivne aktivnosti.

Prostor i potreba za unapređivanjem aktivnosti Distrikta u pravcu ekonomičnog i efikasnog upravljanja voznim parkom bili su dovoljan razlog da Kancelarija za reviziju planira i provede konkretnu reviziju učinka.

1.2 Svrha revizije i revizijska pitanja

Osnovna svrha ove revizije jeste da ispita uspostavljene nadležnosti, pravila i procedure za upravljanje voznim parkom od nabavke službenih vozila, preko upotrebe i nadzora nad upotrebom do otuđenja službenih vozila, te utvrdi uska grla u procesu ekonomičnog i efikasnog upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta.

Pod ekonomičnošću upotrebe službenih vozila podrazumijeva se mogućnost da se službena vozila koriste uz što manje troškove.

Pod efikasnošću upotrebe službenih vozila podrazumijeva se najbolja moguća iskorištenost službenih vozila.

Za bolje razumijevanje i analizu revizorskog problema definisali smo glavno revizorsko pitanje na koje smo tokom provođenja revizije tražili odgovor.

Glavno revizorsko pitanje glasi:

- **Da li se službena vozila Vlade Brčko distrikta BiH upotrebljavaju na ekonomičan i efikasan način?**

Kako bi smo dobili odgovor na glavno revizorsko pitanje, te kako bi se olakšalo prikupljanje potrebnih podataka u provođenju revizije, definisali smo četiri revizorska potpitanja i to kako slijedi:

1. **Da li je oblast upotrebe službenih vozila normativno regulisana na način koji obezbjeđuje ekonomičnu i efikasnu iskorištenost voznog parka?**
2. **Da li je upotreba službenih vozila u organima Vlade Brčko distrikta BiH organizovana na način koji obezbjeđuje ekonomično i efikasno korištenje istih?**
3. **Da li je uspostavljen efikasan sistem nadzora nad upotrebom službenih vozila?**
4. **Da li se nabavka i otuđenje službenih vozila vrši na osnovu prethodno sprovedenih analiza?**

1.3 Kriteriji revizije

Nakon što smo definisali revizorska pitanja i potpitanja, definisali smo kriterije revizije kao osnovu za evaluaciju dokaza, pripremu nalaza kao i donošenje zaključaka revizije u vezi s ciljevima revizije.

Predstudijskim istraživanjem upravljanja voznog parka organa Vlade Distrikta nisu utvrđena jasna opredjeljenja Vlade Distrikta i istaknute dobre prakse u upravljanju voznim parkom koje bi se koristile kao kriteriji za provođenje konkretne revizije. U nedostatku jasnih opredjeljenja i dobrih praksi, Kancelarija za reviziju je postavila vlastite kriterije bazirane na opštem opredjeljenju vlasti Distrikta ka potrebi racionalizacije i optimizacije javne potrošnje, a osnov za utvrđivanje kriterija za provođenje konkretne revizije baziran je na principu „kriteriji koji su korišteni u prethodnim revizijama“ i „organizacije koje su provodile iste ili slične aktivnosti ili programe“⁸ i prilagođen specifičnostima Distrikta.

Shodno gore navedenom, u reviziji će se za evaluaciju koristiti sljedeći kriteriji za svako od definisanih revizorskih potpitanja:

Kriterij za revizijsko potpitanje „Da li je oblast upotrebe službenih vozila normativno regulisana na način koji obezbjeđuje ekonomičnu i efikasnu iskorištenost voznog parka?“ je:

- **propisana su jasna i jedinstvena pravila, odnosno obaveze svih korisnika službenih vozila u Vladi Distrikta, od opštih pravila koja se odnose na sve korisnike do už**

⁸ Koordinacioni odbor Vrhovnih revizorskih institucija u BiH: Vodič za reviziju učinka, Sarajevo 2013.str.46-47

definisanih prava i obaveza u zavisnosti od hijerarhije. Pod opštim pravilima bi se podrazumijevala jedinstvena pravila evidentiranja podataka o službenim vozilima, pravila znavljanja vozila, kontrole korištenja vozila, utvrđenih jedinstvenih normativa utroška goriva, jedinstvenih pravila popravki vozila i upravljanja zamijenjenim dijelovima (gume, akumulatori, rezervni dijelovi i sl.), normativa za otpisivanje i rashodovanje nerentabilnih vozila i njihovog skladištenja od otpisa do prodaje i/ili likvidacije, obaveze i odgovornosti u slučaju nastanka štete na vozilu, kao i da se donesena pravila u praksi dosljedno primjenjuju.

Kriterij za revizijsko potpitanje „Da li je upotreba službenih vozila u organima Vlade Brčko distrikta BiH organizovana na način koji obezbjeđuje ekonomično i efikasno korištenje istih?“ je:

- organizacija upotrebe službenih vozila organa Vlade Distrikta je uspostavljena na način da se postiže optimalna iskorištenost voznog parka Vlade Distrikta, na način da se potrebe za prijevozom unaprijed planiraju i međusobno koordiniraju, kako unutar organa javne uprave, tako i među organima Vlade Distrikta, kako bi postojeća vozila bila što bolje iskorištena,
- organi Vlade vode evidencije o svim troškovima za službena vozila kojima upravljaju te vode evidenciju o namjeni i iskorištenosti vozila, a nadležni organ Vlade posjeduje podatke o troškovima službenog vozila koji nastaju tokom cjelokupne životne dobi vozila,
- korisnici službenih vozila blagovremeno i tačno evidentiraju podatke u propisanim obrascima i dostavljaju ih odgovornim osobama u svojoj instituciji koja iste blagovremeno dostavlja nadležnom organu Vlade,
- organi Vlade Distrikta vrše redovne analize stanja i iskorištenosti vozila o čemu blagovremeno izvještavaju Vladu Distrikta kako bi ista mogla da uspostavi efikasniji sistem upravljanja službenim vozilima i/ili donese korektivne mjere.

Kriterij za revizijsko potpitanje „Da li je uspostavljen efikasan sistem nadzora nad upotrebom službenih vozila?“ je:

- uspostavljen je efikasan sistem nadzora nad upotrebom službenih vozila Vlade što podrazumijeva organizaciju kontrole upotrebe vozila i to od odgovornosti za čuvanje i izdavanje ključeva i dokumenata vozila, do kontrole vraćanja vozila i dokumentacije o upotrebi vozila, a koja je uspostavljena u svrhu ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila i zaštite od eventualnih zloupotreba.

Kriterij za revizijsko potpitanje „Da li se nabavka i otuđenje službenih vozila vrši na osnovu prethodno sprovedenih analiza?“ je:

- uspostavljeni su mehanizmi i vrše se kontrole opravdanosti zahtjeva nabavki novih službenih vozila, odnosno znavljanja voznog parka, kao i otpisivanja, rashodovanja odnosno otuđenja službenih vozila.

U nastavku teksta se predstavljaju obim i ograničenja revizije, te metode i izvori informacija koji se planiraju koristiti u glavnoj studiji.

1.4 Obim i ograničenja revizije

Revizija je analizirala aktivnosti upravljanja službenim vozilima kod 13 organa Vlade Distrikta kod kojih su u popisnim listama evidentirana stalna sredstva - motorna vozila. Organi Vlade Distrikta uključeni u ovu reviziju su:

- Kancelarija gradonačelnika,
- Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju,
- Odjeljenje za javne poslove,
- Odjeljenje za javni registar,
- Odjeljenje za javnu bezbjednost,
- Odjeljenje za komunalne poslove,
- Odjeljenje za obrazovanje,
- Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu,
- Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu,
- Odjeljenje za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove,
- Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja,
- Odjeljenje za stručne i administrativne poslove i
- Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge.

Evidencija službenih vozila ekstrahovana je iz Registra stalnih sredstava Direkcije za finansije Distrikta.

Za pitanja normativnog regulisanja, sveobuhvatne evidencije upravljanja službenim vozilima Vlade Distrikta podaci su dobijeni iz Odjeljenja za javne poslove, Pododjeljenja za javni saobraćaj i održavanje vozila - Službe za održavanje vozila.

Za pitanja otpisa službenih vozila korišteni su podaci Centralne popisne komisije Distrikta, a za rashodovanje i prodaju putem licitacije službenih vozila korišteni su podaci i evidencije Kancelarije za upravljanje javnom imovinom Distrikta.

Revizija je posmatrala pravila, procedure i aktivnosti upravljanja službenim vozilima organa Vlade Distrikta za trogodišnji period (2020. - 2022. godine), a aktivnosti rashodovanja putem licitacije do okončanja prikupljanja podataka za provođenje revizije (polovina 2023. godine).

U svrhu provođenja konkretne revizije u voznom parku Vlade Distrikta su sa aspekta upravljanja posmatrana motorna putnička vozila kategorije M i motocikli kategorije L, odnosno kategorije službenih vozila koje služe za prevoz ljudi i nisu definisana kao vozila za specijalizovane namjene (spašavanja ljudi i dobara, bezbjednosne namjene i slično).

Revizija se nije bavila analizom potreba za korištenjem i/ili nabavkom službenih vozila organa Vlade, te provođenjem procedura javnih nabavki koje se odnose na nabavku vozila, goriva, osiguranja vozila, održavanja i drugih usluga.

Potrebno je naglasiti da se revizija nije bavila analizom upravljanja službenim vozilima svih budžetskih korisnika, već samo analizom upravljanja službenim vozilima Vlade Distrikta.

Uz pomenuta ograničenja, preporuke revizije se mogu primijeniti i kod drugih direktnih budžetskih korisnika koji u svojim popisnim listama imaju evidentirana službena vozila.

Nije bilo ograničenja u provođenju revizije koja bi mogla uticati na date nalaze, zaključke i preporuke.

1.5 Izvori i metode revizije

Kako bi se osigurale informacije za dobijanje odgovora na postavljena revizorska pitanja, izvršili smo proučavanje propisa vezanih za upravljanje službenim vozilima Distrikta i okruženja.

Informacije smo, također, prikupljali iz razgovora, evidencija i dokumentacije organa Vlade Distrikta, Kancelarije za upravljanje javnom imovinom i Direkcije za finansije Distrikta. Pored navedenog u reviziji smo koristili podatke i dokumentaciju prikupljenu tokom provođenja finansijske revizije.

Za objektivno sagledavanje problematike, koristili smo podatke Centralne popisne komisije Distrikta, Pododjeljenja za informatiku, kao i provedene revizije učinka sa istim i/ili sličnim revizorskim problemom, stručne studije, te stručnu literaturu iz oblasti upravljanja službenim vozilima, izvore sa interneta, ali i sve druge informacije za koje smo procijenili da mogu biti od koristi.

U svrhu prikupljanja podataka, tim za reviziju učinka je sastavio upitnik koji je dostavljen svim organima Vlade kod kojih su u popisnim listama evidentirana stalna sredstva - motorna vozila⁹. Upitnik se sastojao od 35 pitanja podijeljenih u 4 segmenta i to: opštih pitanja o upravljanju službenim vozilima, pitanja vezanih za upotrebu službenih vozila, nadzoru nad upotrebom i pitanja vezanih za nabavku i rashodovanje službenih vozila. Podaci su osim upitnikom, prikupljeni pregledom dokumentacije, upoređivanjem praksi rada, intervjuima i e-mail komunikacijom.

Prikupljenu dokumentaciju i informacije smo analizirali i uporedili s postavljenim kriterijima revizije.

U skladu s ciljem revizije izvori podataka su bili primarni i sekundarni.

Primarni izvori bili su: organi Vlade Distrikta koji u popisnim listama imaju evidentirana službena vozila.

Sekundarni izvori su: evidencije i izvještaji drugih organa Distrikta, provedene revizije na ovu i slične teme, akademski radovi i druga dostupna literatura.

1.6 Struktura izvještaja

U skladu s Principima revizije učinka, u uvodnom poglavlju navedeni su razlozi zbog kojih je Kancelarija za reviziju odlučila provesti navedenu reviziju učinka kao i revizorska pitanja, obim, ograničenja u radu i metodologija rada. Slijedi poglavlje 2 u kojem se prezentuju pravna regulativa Distrikta vezana za predmet revizije, institucionalne uloge, nadležnosti i odgovornosti, kao i regulativa i prakse upravljanja službenim vozilima u okruženju. Nakon objašnjenja o predmetu revizije, prezentuju su nalazi provedene revizije i vrši njihova analiza u poglavlju 3, a poglavlja 4 i 5 rezervisana su za predstavljanje zaključaka i preporuka.

⁹ Prilog 1 – Upitnik za upravljanje službenim vozilima

2. OPIS PREDMETA REVIZIJE

Gotovo da ne postoji organ ili institucija Distrikta koja u izvršavanju povjerenih zadataka nema potrebu da u te svrhe koristi neki oblik prevoza. Službena vozila u javnom sektoru predstavljaju radna sredstva koja organi i institucije koriste za potrebe izvršavanja radnih zadataka iz djelokruga svoje nadležnosti. Potrebe za korištenjem službenih vozila se razlikuju od institucije do institucije, ali ih uslovno možemo podijeliti u nekoliko kategorija:

- potrebe za prevozom u obavljanju poslova i radnih zadataka iz nadležnosti institucije dislociranih od mjesta službovanja (npr. prilikom inspeksijskih kontrola, dostavljanja pismena, terenskih poslova i zadataka i slično);
- službena putovanja zaposlenih u institucijama Distrikta (putovanja administrativnog i drugog osoblja radi seminara, obuka, učešća u radnim grupama, radnih sastanaka i slično);
- ostali prevoz (prevoz koji nije obuhvaćen prethodnim kategorijama).

Uzimajući u obzir gore navedene potrebe za korištenjem službenih vozila, ista možemo grubom kategorizacijom podijeliti na tri kategorije:

- **benefitna službena vozila (službena vozila koja predstavljaju Distrikt i/ili instituciju),**
- **operativna službena vozila (vozila koja služe za obavljanje poslova iz nadležnosti) i**
- **slobodna vozila (koja se koriste za povremene potrebe).**

Osim navedenih službenih vozila, u voznom parku organa i institucija evidentiraju se i vozila za specijalizovane namjene koje predstavljaju radna sredstva za izvođenje posebnih funkcija i snabdjevena su uređajima i opremom za izvođenje tih posebnih funkcija kao što su spašavanje ljudi i dobara, očuvanje bezbjednosti i slično (vatrogasna, sanitetska ili policijska vozila).

Vozni park Distrikta osim putničkih motornih vozila (M1) sadrži i mopede/motocikle (L), teretna motorna vozila (N), priključna vozila (O), traktore (T) i radne mašine. Dio voznog parka koristi se u svrhu prevoza, a dio čine vozila za specijalizovane namjene.

Upravljanje voznim parkom možemo posmatrati kao organizovani sistem politika, procedura i kontrola kojima institucije upravljaju vozilima u svom vlasništvu ili koja su im data na upotrebu. Upotreba službenih vozila je dio sistema upravljanja službenim vozilima.

Osnovne informacije o propisima kojima je regulisana oblast upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta, institucionalnim ulogama, nadležnostima i odgovornostima, kao i informacije o regulativi i praksi upravljanja voznim parkom u okruženju prezentujemo u nastavku.

2.1 Pravna regulativa Distrikta vezana za predmet revizije

Pitanje normativnog uređenja upravljanja službenim vozilima Distrikta nije regulisano zakonom.

U cilju upravljanja voznim parkom na jedinstven način Vlada Distrikta je donijela određena opšta pravila i to:

- **Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi službenih vozila i radnih**

mašina u vlasništvu Distrikta.¹⁰

- **Odluku o parkiranju službenih vozila organa javne uprave.¹¹**

Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi službenih vozila radnih mašina u vlasništvu Distrikta donesen je u skladu sa Zakonom o izvršnoj vlasti Brčko distrikta BiH koji je prestao da važi sredinom 2007. godine.

Prema navedenom podzakonskom aktu, definisano je ko mogu biti korisnici službenih vozila, uslovi za korištenje službenih vozila, korištenje vozila sa/bez vozača, obavezu posjedovanja i radnje vezane za putne naloge¹² za službena vozila s propisanim načinom preuzimanja i vraćanja vozila, trajanje putovanja i evidenciju o putnim nalogima.

Osim navedenog, Pravilnikom su definisane nadležnosti i obaveze vezane za poslove registracije službenih vozila, nadležnosti i uslovi za snabdijevanje vozila gorivom i mazivom, kao i nadležnosti za popravke i održavanje vozila.

Pravilnikom su definisane obaveze lica koja upravljaju vozilima od momenta preuzimanja do završetka korištenja vozila s definisanim lokacijama parkiranja i garažiranja službenih vozila.

Odlukom o parkiranju službenih vozila organa javne uprave uređene su obaveze i način parkiranja službenih vozila organa javne uprave na parking prostoru pored zgrade Vlade, kao i privatnih vozila članova Vlade Distrikta s označenim lokacijama i oznakama parking mjesta. Odlukom su propisane obaveze i odgovornosti u postupku preuzimanja i vraćanja službenog vozila.

U cilju poboljšanja procesa upravljanja službenim vozilima Distrikta, gradonačelnik Distrikta je donio opšta pravila i to:

- **Instrukciju o postupku održavanja motornih vozila u vlasništvu Brčko distrikta BiH¹³**

Instrukcijom se korisnicima službenih vozila Distrikta predlaže da, po mogućnosti, izvrše zaduženje lica vozilima koja koriste. Instrukcijom se osim navedenog, definišu rokovi, nadležnosti i obaveze vezane za postupke servisiranja i popravku službenih vozila, produženje registracije, izdavanja/predaje mjesečnih putnih naloga, obaveze u slučaju saobraćajnih nesreća i obaveze i odgovornosti u procesu nabavki vezanih za službena vozila, radne mašine i motocikle.

U cilju regulisanja procedura i nadležnosti u postupku održavanja vozila u vlasništvu Distrikta, Odjeljenje za javne poslove Vlade Distrikta je donijelo jedinstvena pravila i to:

- **Odluku o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Brčko distrikta BiH¹⁴**

¹⁰ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 32/06 od 18.10.2006.

¹¹ Odluka o parkiranju službenih vozila organa javne uprave broj predmeta: 48-000793/13, broj akta: 01.1-0100DA-06/13 od 26.3.2013.

¹² Na osnovu odredbe Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Distrikta (član 5 – Putni nalog za motorna vozila kojima se vrši prevoz; Službeni glasnik Distrikta broj: 5/17 – prečišćeni tekst), šef Odjeljenja za javne poslove je donio Pravilnik o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga koji se primjenjuje i na vozni park Distrikta (Službeni glasnik Distrikta broj: 22/18). Pravilnikom je utvrđen obrazac, način i nadležnosti popunjavanja, kao i obavezna evidencija izdatih putnih naloga.

¹³ Instrukcija broj: 01.1-02-016582/09 od 1.6.2009.

¹⁴ Odluka o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Brčko distrikta BiH broj predmeta: 26-000432/16, broj akta: 03-0341SC-001/16 od 27.10.2016.

Odlukom je utvrđena obavezujuća procedura za učesnike u postupku održavanja vozila u vlasništvu Distrikta po zaključenim okvirnim sporazumima. Odlukom su definisane sve predviđene aktivnosti u postupku održavanja vozila u vlasništvu Distrikta, te nosioci aktivnosti i rokovi za izvršenje pojedinačnih aktivnosti. Odlukom su obuhvaćene aktivnosti od momenta podnošenja zahtjeva za predmjer i pregled vozila, preko izvršenja usluga do kontrole radova i računa kako bi se isti mogao platiti.

Pitanje otpisa i rashodovanja službenih vozila Distrikta regulisano je Pravilnikom o računovodstvu i finansijskom izvještavanju Distrikta.¹⁵ Pravilnikom su, između ostalog, definisani načini otpisa i rashodovanja stalnog sredstva, a time i službenih vozila Distrikta. Prodaja rashodovanih službenih vozila se vrši putem javne licitacije po odredbama Pravilnika o postupku raspolaganja javnom imovinom javnim nadmetanjem.¹⁶

Pitanje evidencije službenih vozila određeno je Zakonom o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH.¹⁷

Konkretne procese upravljanja pojedinačnim službenim vozilima koje koriste, organi Vlade samostalno definišu. U određenim slučajevima procesi su određeni organizacionim planovima, u drugim internim aktima, odlukama o korištenju i slično.

Nakon kraćeg uvoda o pravnoj regulativi Distrikta vezanoj za upravljanje službenim vozilima, u nastavku teksta bavimo se institucionalnim ulogama u procesima upravljanja službenim vozilima s aspekata nadležnosti i odgovornosti.

2.2 Institucionalne uloge, nadležnosti i odgovornosti

Nadležnost za upravljanje voznim parkom Vlade Distrikta, Zakonom o javnoj upravi Distrikta¹⁸, dodijeljena je Odjeljenju za javne poslove.

Organizacionim uređenjem Distrikta, u okviru Odjeljenja za javne poslove pozicionirano je Pododjeljenje za javni saobraćaj i održavanje vozila, a unutar njega Služba za održavanje vozila koja je nadležna za upravljanja voznim parkom u vlasništvu Distrikta i to za poslove:

- održavanja vozila i mašina u vlasništvu Distrikta,
- nabavke, izdavanje goriva i maziva,
- registracije i osiguranje vozila,
- prikupljanja, sortiranje i evidentiranje dokumentacije za sva vozila Vlade,
- utvrđivanja stvarnih potreba za vozilima i drugim mašinama,
- predlaganja licitacije, otpisa vozila i mašina,
- nabavku potrebnih vozila i mašina i
- raspodjelu vozila i mašina.

Organizacionim planom, kao što smo naveli upravljanje voznim parkom Vlade Distrikta je centralizovano. Služba vrši utvrđivanje stvarnih potreba za službenim vozilima i drugim mašinama, vrši nabavku i raspodjelu službenih vozila, kao i predlaganje službenih vozila

¹⁵ "Službeni glasnik Brčko distrikta BiH" broj: 8/21

¹⁶ Pravilnik o postupku raspolaganja javnom imovinom javnim nadmetanjem, broj predmeta:02-000340/21, broj akta:01.1-1413EK-044/22 od 7.6.2022.

¹⁷ Zakon o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH "Službeni glasnik Brčko distrikta BiH" broj: 26/21 i 36/22 (članovi 32.- 38.)

¹⁸ Zakon o javnoj upravi Brčko distrikta BiH, prečišćeni tekst "Službeni glasnik Brčko distrikta BiH" broj: 25/20 i 17/23 (član 23 stav d)

za otpis i licitaciju, a pored navedenog zadužena je za održavanje, nabavku i izdavanje goriva i maziva, te registraciju i osiguranje svih službenih vozila Vlade. O svim službenim vozilima i mašinama Vlade Distrikta, Služba za održavanje vozila je nadležna za prikupljanje, sortiranje i evidentiranje dokumentacije.

Služba za održavanje vozila vrši zajedničku nabavku za održavanje vozila u vlasništvu Distrikta, nabavku goriva i maziva, tehnički pregled i obavezno osiguranje, dok organi Vlade Distrikta za tu namjenu planiraju sredstva u Budžetu.

Za konkretne procese upravljanja pojedinačnim službenim vozilima nadležni su direktni budžetski korisnici kojima je službeno vozilo dato na korištenje, odnosno u predmetu revizije organi Vlade Distrikta, u čijim se popisnim listama vode službena vozila.

Za objavljeno službeno vozilo, organ Vlade Distrikta odlukom isto rashoduje i predlaže način otuđenja. Kancelarija za upravljanje javnom imovinom Distrikta pokreće i provodi proceduru javnog nadmetanja za prodaju službenih vozila putem licitacije. Do licitacije službeno vozilo ostaje ili kod organa Vlade Distrikta ili kod Službe za održavanje vozila.

Po provedenoj (a po potrebi i ponovljenoj licitaciji) dio službenih vozila se proda, dok dio vozila ostaje kod organa Vlade Distrikta ili kod Službe za održavanje vozila.

Nakon predstavljanja institucionalnih uloga u procesima upravljanja službenim vozilima Distrikta, predstaviti ćemo, u kratkim crtama evidentiranje procesa upravljanja službenim vozilima Distrikta.

2.2.2 Evidencija

Direkcije za finansije Distrikta u Registru stalnih sredstava na kontu 011321 vodi evidenciju svih motornih (službenih) vozila direktnih budžetskih korisnika, odnosno u predmetu revizije organa Vlade Distrikta. Na motorna vozila Direkcija obračunava godišnju amortizacionu stopu od 15,50% od prvog dana u sljedećem mjesecu od nabavke tj. dana stavljanja u upotrebu motornog vozila.

Služba za održavanje vozila u skladu s odredbama organizacionog plana zadužena je za prikupljanje, sortiranje i evidentiranje dokumentacije za sva vozila Vlade.

Kancelarija za upravljanje javnom imovinom Distrikta je nadležna da zakonito, sistematski i ažurno vodi Registar javne imovine Distrikta koji predstavlja jedinstvenu elektronsku bazu podataka o nekretninama i pokretninama u vlasništvu Distrikta. Evidencija pokretnina se sačinjava na osnovu dostavljenih podataka o pokretninama koje koriste organi i institucije Distrikta i potrebno je da sadrži računovodstvenu vrijednost pokretnina sa stanjem na dan 31. decembar prethodne godine.

2.3 Regulatorna i prakse okruženja

Za potrebe ove studije analizirana je regulatorna i praksa u entitetima BiH i Vijeću ministara BiH, kao i regulatorne i prakse zemalja našeg okruženja.

Način regulisanja ove oblasti i prakse u okruženju pomogle su, da u nedostatku dobrih rješenja i dobrih praksi u Vladi Distrikta, uspostavimo kriterije revizije, kao model kojem trebaju težiti organi i institucije Distrikta.

Analiza je pokazala da Vijeće ministara BiH, Federacija BiH, te Srbija, Crna Gora, Hrvatska i Slovenija imaju jedinstvena pravila za upravljanje voznim parkom.

Ovim pravilima propisano je koji rukovodni nivo, u kom obimu, ima pravo na korištenje propisane kategorije službenih vozila. Jedinstvena pravila obuhvataju upravljanje voznim parkom od uslova za nabavku, preko uslova za upotrebu i korištenje, ustupanje vozila drugom organu, nadzora nad upotrebom i korištenjem, do otuđenja službenog vozila.

3. NALAZI

U ovom poglavlju prezentujemo najvažnije nalaze do kojih smo došli u procesu revizije. Nalazi ukazuju na slabosti procesa te predstavljaju odstupanje od uspostavljenih kriterija koje je revizija koristila prilikom procjene da li posmatrani organi Vlade Distrikta imaju jasne nadležnosti, uspostavljena pravila i procedure za upravljanje vozim parkom od nabavke službenog vozila, preko upotrebe i nadzora nad upotrebom, do otuđenja službenog vozila. Utvrđene slabosti upravljanja službenim vozilima predstavljaju uska grla u procesu ekonomičnog i efikasnog upravljanja vozim parkom Vlade Distrikta.

Nalazi revizije se prikazuju u 7 logičkih cjelina. U prvoj sekciji predstavljamo nalaze vezane za normativno uređenje upravljanja službenim vozilima u Distriktu. Potom će biti prezentovani nalazi vezani za broj, vrstu i troškove službenih vozila organa Vlade Distrikta. U trećoj sekciji bit će prezentovani nalazi vezani za potrošnju goriva i održavanje službenih vozila, za čim će slijediti nalazi vezani za korištenje službenih vozila. U petoj sekciji se bavimo efikasnošću nadzora nad upotrebom službenih vozila, a potom nabavkom i otuđenjem službenih vozila organa Vlade Distrikta i u posljednjoj sekciji iznosimo započete aktivnosti na poboljšanju procesa upravljanja službenim vozilima Distrikta.

3.1 Normativno uređenje upravljanja službenim vozilima organa Vlade Distrikta

Vlada Distrikta je djelimično uspostavila opšta pravila upravljanja službenim vozilima Distrikta. Propisana opšta pravila ne obuhvataju sve raspoložive resurse Vlade Distrikta (ne obuhvataju sve organe, ne obuhvataju sve parking prostore), ne sadrže nadležnosti i način primjene u svim propisanim segmentima (postupanje nakon saobraćajne nesreće, saglasnost za korištenje vozila za prevoz poslanika iz Distrikta imenovanih u druge bh. parlamente, i sl.) i nisu usaglašeni s drugim propisima (zakonska osnova, neusaglašenost s drugim pravilnikom). Osim navedenog, Vlada nije obezbijedila da se donijeta pravila u praksi dosljedno primjenjuju, a posebno u oblasti održavanja službenih vozila.

Kao što smo u prethodnom poglavlju opisali, u Distriktu trenutno egzistira više opštih pravila vezanih za upravljanje službenim vozilima organa Vlade Distrikta.¹⁹

Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi službenih vozila i radnih mašina u vlasništvu Distrikta u opštem dijelu definiše korisnike službenih vozila, uslove za korištenje službenih vozila, korištenje vozila sa/bez vozača, obavezu posjedovanja putnog naloga i radnje vezane za putne naloge za službena vozila s propisanim načinom preuzimanja i vraćanja vozila, evidenciju o putnim nalogima, kao i njihovu obradu. Osim navedenog, Pravilnikom se definišu nadležnosti i obaveze vezane za poslove registracije službenih vozila, nadležnosti i uslovi za snabdijevanje vozila gorivom i mazivom, kao i nadležnosti za popravke i održavanje vozila. Pored navedenog, definisane su i obaveze lica koja upravljaju vozilima od momenta preuzimanja do završetka korištenja vozila s definisanim lokacijama parkiranja i garažiranja službenih vozila. Vlada je donijela Odluku kojom je uredila parkiranje i garažiranje na samo jednoj lokaciji, odnosno parking i garažnom prostoru zgrade Vlade.

S obzirom da Pravilnik nije definisao rokove, jasne nadležnosti i obaveze vezane za postupke servisiranja i popravku vozila, produženje registracije, izdavanja/predaje mjesečnih putnih naloga, obaveze u slučaju saobraćajnih nesreća i obaveze i odgovornosti

¹⁹ Više u sekciji 2 Opis predmeta revizije

u procesu nabavki vezanih za službena vozila, radne mašine i motocikle, gradonačelnik Distrikta je donio Instrukciju kojom je obuhvatio sve prethodno navedeno.

Odjeljenje za javne poslove je nakon Instrukcije gradonačelnika donijelo Odluku o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Distrikta kojom je definisalo aktivnosti u postupku održavanja vozila u vlasništvu Distrikta od momenta podnošenja zahtjeva za predmjer i pregled vozila, preko izvršenja usluga do kontrole radova i računa kako bi se isti mogao platiti i to po aktivnostima sa njihovom opisom i nosiocima aktivnosti, kao i rokovima za izvršenje aktivnosti.

Na nedostatke u normativnom uređenju upravljanja službenim vozilima Distrikta ukazala je finansijska revizija u Izvještaju o reviziji finansijskog poslovanja Odjeljenja za javne poslove Brčko distrikta BiH za period 01.01.- 31.12.2022. godine²⁰. Finansijska revizija je za Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi motornih vozila i radnih mašina u vlasništvu Distrikta utvrdila da:

- je donesen na osnovu Zakona koji više nije na snazi odnosno ne postoji,
- sadrži odredbe o institucijama koje više ne postoje ili su promijenile nazive (npr. Uprava prihoda Distrikta, Pododjeljenje Elektrodistribucija, Pododjeljenje za vodovod i kanalizaciju, Kancelarija za privatizaciju ...),
- zbog organizacionih promjena u funkcionisanju javne uprave nisu obuhvaćene sve institucije, odnosno budžetski korisnici (Kancelarija za upravljanje javnom imovinom, Direkcija za finansije...),
- kao mjesta za parkiranje i garažiranje službenih vozila nisu navedeni svi parkinzi koji su u upotrebi,

Pored navedenog, analizom Pravilnika revizija učinka je uočila da isti zahtijeva ovjeru putnog naloga od strane lica odgovornog za tehničku ispravnost vozila, što nije usklađeno s obrascem za putničke automobile - PN4 obrazac Pravilnika o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga²⁴ koji ne sadrži rubriku za potpis lica odgovornog za tehničku ispravnost vozila. Vlada Distrikta koristi PN4 obrazac usaglašen s Pravilnikom o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga.

Finansijska revizija je, također, uočila da se u praksi provode aktivnosti koje nisu normativno definisane, odnosno:

- da u slučaju saobraćajne nesreće, Pododjeljenje za održavanje vozila vrši prijavu i preuzimanje zapisnika o nastaloj šteti, podnosi zahtjev za nadoknadu štete, obavlja aktivnosti na procjeni štete i dostavlja predračun osiguranju za nadoknadu štete, iako ove navedene aktivnosti nisu propisane u Pravilniku.

Analizom Pravilnika, revizija učinka je uočila da Pravilnik sadrži odredbe za čiju realizaciju nisu utvrđene nadležnosti i način primjene, kao što je korištenje službenih vozila za prevoz poslanika iz Brčkog u Parlament BiH, Narodnu Skupštinu Republike Srpske i Parlament Federacije BiH, kao i prevoz predstavnika organizacija udruženja građana. Za ove namjene korištenje službenih vozila Vlade Distrikta potrebna je saglasnost gradonačelnika i šefa Odjeljenja za javne poslove za svako pojedinačno korištenje. Intervjuom s nadležnim

²⁰<http://revizija-bd.ba/index.php/revizorski-izvjestaji-hr/category/48-odjel-za-javne-poslove-hr?download=1190:javni-poslovi>

²⁴ Pravilnik o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga "Službeni glasnik Brčko distrikta BiH" broj 22/18

osobama Odjeljenja za javne poslove utvrđeno je da nisu uspostavljene procedure i prakse za provođenje navedenog prava, od toga kome se adresira zahtjev i u kojoj formi, kako se određuje vozilo za konkretnu namjenu, da li je vozilo sa/bez vozača, ko snosi troškove korištenja vozila i sl. Tokom provođenja revizije, prema podacima dobijenim od odgovornih lica u Kabinetu gradonačelnika, postojao je jedan usmeni zahtjev po gore navedenom osnovu. Do okončanja revizije, nije utvrđeno da li je data saglasnost za korištenje službenog vozila po ovom osnovu.

Pored navedenog, finansijska revizija je utvrdila da se u praksi ne poštuju propisani rokovi za aktivnost obrade predračuna i izrade zapisnika po Odluci o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Distrikta.²² Putem intervjua s korisnicima službenih vozila, revizija učinka je došla do informacije o nezadovoljstvu korisnika službenih vozila u pogledu odstupanja od propisanih rokova u procesu održavanja vozila. Putem intervjua s odgovornim licem zaduženim za proces održavanja vozila, revizija učinka je dobila informaciju da proces ne zavisi samo od aktivnosti koje provodi Komisija, već zavisi i od vremena koje je potrebno dobavljačima ili ovlaštenim servisima da dostave predračun i/ili isti koriguju u skladu s tržišnim cijenama. Tim za reviziju učinka se nije uvjerio da su odgovorna lica za proceduru održavanja službenih vozila izvršila analize uzroka i dužine kašnjenja, kako bi se mogle predložiti korektivne mjere za neometani proces održavanja vozila.

Iz intervjua s odgovornim osobama Službe za održavanje vozila i dostupnih podataka vezanih za evidenciju putnih naloga i osiguranje službenih vozila Distrikta, revizija učinka je utvrdila da postoje kašnjenja i/ili nepridržavanja propisanim rokovima za navedene aktivnosti po Instrukciji gradonačelnika a od strane korisnika službenih vozila organa Vlade Distrikta. Osim nepridržavanja propisanim rokovima prisutno je i nepridržavanje procedure podnošenja zahtjeva za produženje registracije, kontrolu i ovjeru tehničke ispravnosti, po kojima korisnici službenih vozila zahtjeve podnose usmeno, umjesto pisanih zahtjeva putem službe protokola Vlade Distrikta.

Propisana organizacija upotrebe službenih vozila Vlade Distrikta delegira poslove upravljanja kompletnim voznim parkom Vlade Službi za održavanje vozila pozicioniranoj u Odjeljenju za javne poslove i to od utvrđivanja stvarnih potreba za službenim vozilima, preko njihove nabavke i raspodjele, prikupljanja, sortiranja i evidentiranja dokumentacije za sva službena vozila Vlade, nabavke i izdavanja goriva i maziva, registrovanja i osiguranja vozila, njihovog održavanja i predlaganja otpisa i licitacije. Revizijom je utvrđeno da Služba za održavanje vozila u procesu nabavke službenog vozila organa Vlade Distrikta ne vrši poslove utvrđivanja stvarnih potreba za službenim vozilima, ne vrši raspodjelu službenih vozila i ne predlaže otpis i licitaciju službenih vozila izuzev za službena vozila koje koristi Odjeljenje za javne poslove.

Propisani organizacioni plan Pododjeljenja za javni saobraćaj i održavanje vozila, odnosno Službe za održavanje vozila, u dijelu poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta u praksi nije u potpunosti zaživio kao centralizovana jedinica koja

²² Nalaz finansijske revizije vezan za kašnjenje u rokovima glasi: „Revizijom smo utvrdili da Odjeljenje kao nosilac aktivnosti za obradu predračuna i izradu zapisnika koju vrši Komisija Odjeljenja ne poštuju rokove propisane Odlukom o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Brčko distrikta BiH. Za navedenu aktivnost propisan je rok od 72 sata od zaprimanja predračuna u Odjeljenje. U posmatranom uzorku utvrđeno je da je minimalno bilo potrebno 3-5 dana za provođenje pomenute aktivnosti. Zbog kašnjenja u provođenju naprijed navedene aktivnosti dolazi do kašnjenja provođenja narednih aktivnosti, te se i period zadržavanja vozila u Pododjeljenju produžava za određeni broj dana, a Odjeljenja i institucije Brčko distrikta BiH nemaju vozila raspoloživa za korištenje i upotrebu“.

upravlja svim službenim vozilima Vlade Distrikta, a naročito u dijelu koji se odnosi na utvrđivanja stvarnih potreba za vozilima Vlade Distrikta.

Provođenjem revizije učinka također je utvrđeno da opisi poslova nadležne Službe za održavanje vozila Odjeljenja za javne poslove ne odgovaraju u svim segmentima poslovima koje Služba obavlja.

Nakon što smo ukazali na nedostatke u normativnom uređenju Distrikta u oblasti upravljanja službenim vozilima u nastavku teksta prezentovat ćemo nalaze vezane za nedostatke u evidentiranju podataka o službenim vozilima organa Vlade Distrikta.

3.2 Broj, vrsta i troškovi službenih vozila organa Vlade Distrikta

Ukupan broj službenih vozila potreban za obavljanje poslova iz nadležnosti organa Vlade Distrikta nije propisan niti jednim aktom. Evidencije službenih vozila Vlade vode se na godišnjem nivou i po segmentima (nabavna i sadašnja vrijednost, troškovi registracije, troškovi popravki) odnosno na mjesečnom nivou (broj pređenih kilometara i utrošak goriva) te ne pružaju sveobuhvatne podatke o ekonomičnoj i efikasnoj upotrebi pojedinačnih službenih vozila. Iz postojećih, parcijalnih evidencija, se ne mogu derivirati podaci o broju, vrsti, starosnoj strukturi, iskorištenosti i rentabilnosti službenih vozila, niti se postojeći podaci mogu komparirati.

U okruženju je primjetno da Vlada propisuje odnosno odobrava organima i institucijama pod njenom nadležnošću broj službenih vozila kojima mogu raspolagati uz jasno definisane klase službenih vozila i prava na korištenje službenih vozila po klasama (Vijeće ministara BiH, Federacija BiH, Republika Hrvatska, Crna Gora). Tako, primjera radi, opštim pravilima upravljanja službenim vozilima na nivou zajedničkih institucija u BiH, Vijeće ministara BiH odobrio je broj službenih vozila kojima svaka institucija može raspolagati. Pored navedenog, institucije BiH su obavezne da stvarno stanje broja i klase vozila prilagode propisanim pravilima, a u slučaju formiranja nove institucije Vijeće ministara toj instituciji posebnom odlukom odobrava broj vozila.²³ U Crnoj Gori, propisano je da organi mogu da koriste vozila u broju određenom aktom Vlade Crne Gore.²⁴

Za razliku od okruženja, opštim pravilima upravljanja službenim vozilima u Distriktu nije propisan okvirni broj službenih vozila koji je neophodan za obavljanje poslova iz nadležnosti za organe Vlade Distrikta. Također nisu definisane klase službenih vozila i pravo na korištenje službenih vozila po klasama.

Broj i klase službenih vozila organa i institucija Distrikta nisu propisane (horizontalno i vertikalno), a postojeće evidencije o vozilima i njihovom korištenju su takve da na osnovu njih nije moguće utvrditi osnovu korištenja i stepen iskorištenosti nabavljenih vozila.

3.2.1 Evidencija službenih vozila Distrikta

Kao što smo u prethodnom poglavlju naveli, Direkcija za finansije Distrikta u Registru stalnih sredstava na kontu 011321 vodi evidenciju svih motornih (službenih) vozila direktnih budžetskih korisnika. Na motorna vozila Direkcija obračunava godišnju

²³ Pravilnik o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH, „Službeni glasnik BiH”, broj: 34/23; članovi 5 i 14

²⁴ Uredba o uslovima i načinu korištenja prijevoznih sredstava u svojini Crne Gore, „Službeni list Crne Gore“, br. 21/10 od 23.04.2010, 57/11 od 30.11.2011, 63/12 od 21.12.2012, 17/13 od 05.04.2013, 19/13 od 19.04.2013, 11/15 od 12.03.2015; član 15c www.gov.me/dokumenta

amortizacionu stopu od 15,50% od prvog dana u sljedećem mjesecu od nabavke tj. dana stavljanja u upotrebu motornog vozila.

Prema dostupnim podacima Direkcije za finansije u Registru stalnih sredstava na kontu 011321 na dan 31.12.2022. godine evidentirano je 398 motornih vozila Distrikta (uključujući motocikle, specijalna radna vozila i mašine) nabavne vrijednosti 17.368.789,63 KM i sadašnje vrijednosti 3.815.651,17 KM. Od navedenih 398 motornih vozila, njih 224 se vodi na organima Vlade Distrikta. Prema knjigovodstvenim pokazateljima, s danom 31.12.2022. godine, nabavna vrijednost vozila organa Vlade Distrikta koja su predmet ove revizije je iznosila 10.418.269,15 KM, a sadašnja vrijednost je 2.259.712,61 KM.²⁵

Nadležna organizaciona jedinica Odjeljenja za javne poslove, odnosno Služba za održavanje vozila, u skladu s odredbama organizacionog plana zadužena je za prikupljanja, sortiranje i evidentiranje dokumentacije za sva vozila Vlade. U skladu s organizacionim planom, Služba za održavanje vozila posjeduje pojedinačne evidencije, i to:

- **godišnju evidenciju pređenih kilometara i utroška goriva po korisnicima i službenim vozilima (službeno vozilo se opisuje markom i registarskim oznakama),**
- **godišnju evidenciju ostvarenih troškova za pranje, servisiranje i popravke službenih vozila po zaključenim ugovorima s ponuđačima po korisnicima i službenim vozilima (službeno vozilo se opisuje markom i registarskim oznakama),**
- **pomoćnu godišnju evidenciju troškova s opisom i troškovima za materijal i usluge servisiranja i popravki službenih vozila po korisnicima i službenim vozilima (službeno vozilo se opisuje markom i registarskim oznakama),**
- **evidenciju troškova registracije po mjesecima i registarskim oznakama službenih vozila, kao i**
- **registar službenih vozila za registraciju koji sadržava podatke marke vozila, tip vozila, registarski broj, godište proizvodnje, snaga i zapremina motora, nosivost, broj šasije, broj motora, boja, korisnik, vrsta pogonskog goriva, mjesec registracije i oblik karoserije.**

Analizom dostupnih evidencija Službe revizorski tim je uočio da Registar službenih vozila za registraciju nije ažuran, dok su u evidencijama troškova registracije uočene greške prilikom unosa podataka.

Opštim pravilima upravljanja službenim vozilima u Distriktu propisana je obaveza vođenja evidencije izdatih putnih naloga.²⁶ Za vozila Vlade Distrikta organizacionim planom Odjeljenja za javne poslove u Službi za održavanje vozila uspostavljena je pozicija „Stručni referent za izdavanje putnih naloga“ koja prema opisu poslova vrši poslove popunjavanja putnih naloga, njihovog preuzimanja nakon obavljenog puta, vrši kontrolu putnih naloga i vodi registar o izdavanju putnih naloga. Iz dostupne dokumentacije revizorski tim je utvrdio da je Služba u 2021. godini u okviru evidencije o pređenim kilometrima po službenim vozilima Distrikta vodila evidenciju o izdatim putnim nalogima po broju PN4 naloga za putničke automobile, datumu preuzimanja i datumu vraćanja putnog naloga, odnosno PN4 obrasca. Osim navedenog, u Službi za održavanje vozila nije uspostavljen poseban registar o izdavanju putnih naloga, odnosno PN4 obrazaca. Služba za održavanje vozila iz knjige

²⁵ Tabela ukupnog broja motornih vozila po korisnicima i knjigovodstvenoj vrijednosti na dan 31.12.2022. u prilogu

²⁶ Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi službenih vozila i radnih mašina u vlasništvu Distrikta; član 8 Evidencija o putnim nalogima

putnih naloga izdaje PN4 obrasce.²⁷ Najčešća praksa je da se za mjesečno korištenje službenog vozila na području Distrikta izdaje jedan putni nalog. Za putovanja u inostranstvo ili putovanja van Distrikta obično se izdaju pojedinačni nalozi.

Osim evidencije koju vodi Direkcija za finansije i evidencije Službe za održavanje vozila, kao što smo u prethodnom poglavlju istakli, Kancelarija za upravljanje javnom imovinom vodi evidenciju pokretnina u vlasništvu Distrikta. Evidencija pokretnina se sačinjava na osnovu dostavljenih podataka o pokretninama koje koristi institucija Distrikta i sadrži računovodstvenu vrijednosti pokretnina sa stanjem na dan 31. decembar prethodne godine. Na osnovu provedenih intervjua s nadležnima u Kancelariji za upravljanje javnom, tim za reviziju učinka je utvrdio da evidencija pokretnina još nije u potpunosti kreirana, te da sadrži dostavljene pojedinačne podatke korisnika koji nisu uniformnog tipa.

Postojeće evidencije službenih vozila koje vode nadležna Služba za održavanje vozila, Direkcija za finansije i Kancelarija za upravljanje javnom imovinom se ne mogu komparirati. Evidencije koje vode Direkcija za finansije i Kancelarija za upravljanje javnom imovinom Distrikta kao osnovni podatak koriste šifru i naziv stalnog sredstva, dok Služba koristi marku vozila i registarski broj vozila. Pored navedenog, gledano hronološki, u slučaju promjena broja registarskih tablica i/ili korisnika, evidencije Službe za održavanje vozila nisu komparabilne.

Pored navedenih evidencija i korisnici službenih vozila imaju svoje evidencije.

Nakon izvršene analize broja službenih vozila za 2022. godinu, deriviranih iz Registra stalnih sredstava Direkcije za finansije Distrikta, iz Evidencije o utrošku goriva Službe za održavanje vozila i podataka dobijenih upitnikom od samih korisnika, utvrđeno je da postoje odstupanja u evidentiranom broju službenih vozila.²⁸ Uzroci neslaganja podataka mogu se naći u različitim formama evidentiranja. Direkcija za finansije evidentira svako motorno vozilo (uključujući motocikle, specijalna radna vozila, priključna vozila i mašine) od momenta njegovog sticanja i stavljanja u upotrebu, a iz evidencije se svako motorno vozilo briše nakon njegovog otpisivanja. Evidencija se vodi po šifri stalnog sredstva i njegovom nazivu, tako da različita motorna vozila mogu imati isti naziv (primjer VW CADDY – FURGON 2,0 SDI, VW POLO 1,4 TDI, VW PASSAT 1,9 TDI COMFORT i slično). Također, u evidenciji Direkcije za finansije na Odjeljenju za zdravstvo vode se i motorna vozila JZU Brčko (jer nije izvršen diobni bilans).

U evidenciji Službe za održavanje vozila o utrošku goriva službeno vozilo se opisuje markom i registarskim oznakama. U tabeli za 2022. godinu iz koje su ekstrahovani podaci, za 9 vozila stoji napomena da se ne koriste, a za 15 da su objavljena i/ili otpisana u 2022. godini. Također, Služba za održavanje vozila vodi napomenu o vozilima koja su data na korištenje između korisnika i u slučaju budžetskih korisnika evidentiraju se kod oba korisnika uz napomenu.

Kao što smo već naveli, evidencije koje vodi Direkcija za finansije i Služba za održavanje vozila nemaju poveznicu te se ne mogu komparirati.

Obje evidencije se vode na osnovu podataka koji su dobijeni od korisnika službenih vozila. Provođenjem revizije, utvrđeno je da dio korisnika nije blagovremeno dostavljao podatke

²⁷ Prema podacima iz Specifikacija softvera - Vozni park, procjenjuje se da Služba za održavanje vozila na godišnjem nivou izdaje oko 3.000 naloga za korištenje svih službenih vozila Distrikta.

²⁸ Tabela ukupnog broja motornih vozila po korisnicima i evidencijama

Direkciji za finansije. Primjera radi, vozila koja su stečena donacijom u septembru mjesecu 2021. godine nisu evidentirana u Registru stalnih sredstava za 2021. godinu, iako su u tom periodu vozila generisala troškove. Pored navedenog, revizijom je utvrđeno da se jedno službeno vozilo vodi u evidenciji Direkcije na jednom organu Vlade, a dokumentacija vozila je naslovljena na drugi organ Vlade.

Osim neblagovremenog dostavljanja podataka Direkciji za finansije, utvrđeno je i neblagovremeno dostavljanje podataka od strane korisnika službenog vozila Službi za održavanje vozila. Primjera radi, provođenjem revizije utvrđeno je da dio korisnika ne dostavlja blagovremeno podatke o pređenim kilometrima i utrošku goriva Službi za održavanje vozila.

Osim navedenog, revizija iz postojećih evidencija nije mogla da utvrdi prosječnu starost službenih vozila Vlade Distrikta. Podaci o godištu proizvodnje vozila (uključujući motocikle, specijalna radna vozila i mašine) nalaze se samo u Registru službenih vozila za registraciju za koji se provođenjem revizije utvrdilo da nije redovno ažuriran i ne sadrži sva vozila.

3.2.2 Evidentiranje troškova

U Vladi Distrikta nije uspostavljena evidencija o svim troškovima za službena vozila kojima upravljaju organi Vlade i nisu dostupni podaci o troškovima službenog vozila koje nastaju tokom cjelokupne životne dobi vozila.

Evidencija troškova se vrši na godišnjem nivou. Troškovi vezani za realizaciju računa se evidentiraju u Direkciji za finansije, organi Vlade također evidentiraju troškove u skladu s realizacijom računa, kao i Služba za održavanje vozila u cilju praćenja realizacije potpisanih ugovora.

Osim troškova nabavke vozila, službena vozila generišu rashode nastale korištenjem vozila: troškove goriva, tekućih popravki i održavanja (troškovi redovnog i vanrednog servisa, troškovi nabavljenih autoguma, troškovi pranja službenih vozila, troškovi autokozmetike i drugi sitni troškovi nastali upotrebom službenih vozila), troškove registracije i osiguranja vozila i druge troškove kao što su godišnje parking karte, BIHAMK i drugo.

Revizijom je utvrđeno da nije uspostavljena evidencija o troškovima službenog vozila koje nastaju tokom cjelokupne životne dobi vozila.

U nastavku teksta bit će više riječi o pojedinačnim troškovima za koje se vode evidencije u Distriktu.

3.3 Potrošnja goriva i održavanje službenih vozila

U Vladi Distrikta nisu utvrđeni normativi potrošnje goriva, maziva, rezervnih dijelova i održavanja.

Za predlaganje normativa iz navedenih oblasti nadležna je Služba za održavanje vozila, prema važećem organizacionom planu.²⁹

²⁹ Organizacioni plan Odjeljenja za javne poslove od 20.3.2023. godine, Služba za održavanje vozila, pozicija 4.1.2. Ekspert za mašinske poslove, u opisu poslova sadrži „predlaže normative potrošnje goriva, maziva, rezervnih dijelova i održavanja“

Provođenjem revizije nije utvrđeno da je Služba za održavanje predlagala normative potrošnje goriva, maziva, rezervnih dijelova i održavanja.

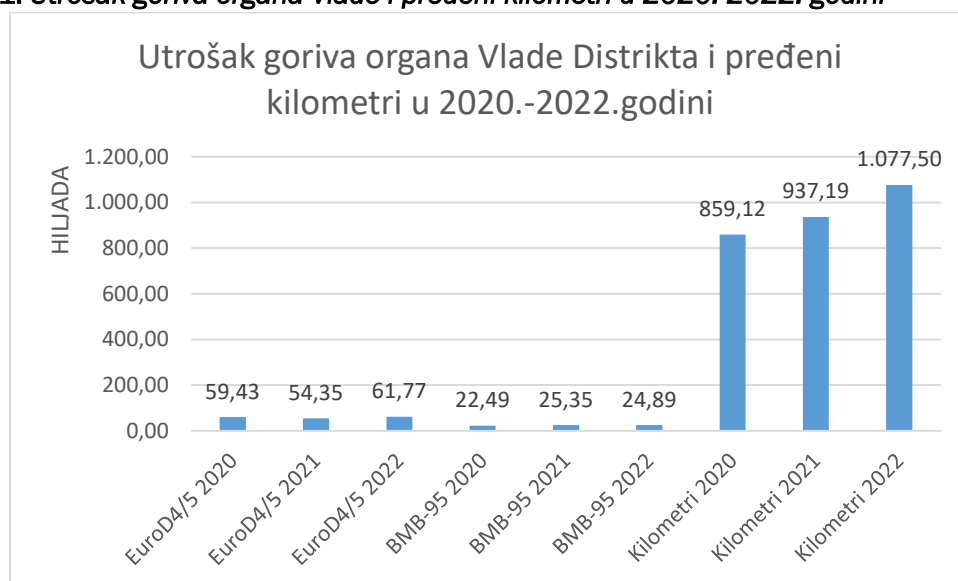
3.3.1 Evidentiranje potrošnje goriva

Za nabavku goriva za službena vozila Distrikta potpisuje se svake godine ugovor s dobavljačima koji su ponudili najpovoljnije uslove. Nabavka goriva se dalje obavlja po potrebi s izabranim ponuđačem. Izdavanje naloga za točenje goriva vrši Služba za održavanje vozila, proces se obavlja ručno.³⁰

Po pitanju evidentiranja potrošnje goriva i pređenih kilometara, kao i po pitanju troškova održavanja službenih vozila, Služba za održavanje vozila sačinjava evidencije koje na godišnjem nivou dostavlja gradonačelniku, odjeljenjima i institucijama Distrikta.³¹ Gradonačelniku i šefu Odjeljenja za javne poslove se dostavlja kompletna evidencija, dok se korisnicima dostavlja dio evidencije koji se na njih odnosi. Služba sačinjava izvještaje na osnovu podataka koje im na mjesečnom nivou dostavljaju korisnici vozila.

Pregledom dokumentacije može se utvrditi da navedene evidencije sadrže samo podatke o utrošku goriva i pređenim kilometrima na mjesečnom i godišnjem nivou, bez obrazloženja, analiza i predlaganje korektivnih mjera za utvrđena odstupanja i eventualne uštede.

Grafikon 1: Utrošak goriva organa Vlade Distrikta i pređeni kilometri u 2020.-2022. godini

Tako se primjera radi u evidenciji o potrošnji goriva može utvrditi da službena vozila iste marke i tipa vozila (VW Passat, iste snage i zapremine motora, s godinom razlike u godištu proizvodnje (2018. i 2019. godište) koja koriste isti tip goriva mogu imati evidentiranu značajnu razliku u potrošnji goriva, primjera radi u evidenciji za 2020. godinu prosječna godišnja potrošnja jednog od navedenih vozila iznosila je 6,61 l dizel goriva na 100 km,

³⁰ Prema podacima iz Specifikacija softvera - Vozni park, procjenjuje se da Služba za održavanje vozila na godišnjem nivou izdaje oko 7000-8000 naloga za izdavanje oko 300.000 litara goriva različite vrste za sva službena vozila Distrikta.

³¹ Prema podacima iz Specifikacija softvera - Vozni park, procjenjuje se da Služba za održavanje vozila na godišnjem nivou prima i obrađuje oko 700 računa za gorivo za sva službena vozila Distrikta

dok je kod drugog ta potrošnja evidentirana u iznosu 11,57 l dizel goriva na 100 pređenih km.

Pored navedenog u evidenciji pređene kilometraže i utroška goriva može se uočiti da se u zimskim periodima kod motocikala evidentira potrošnja goriva od 50 litara na mjesečnom nivou, bez podataka o pređenoj kilometraži, u dijelu evidencije koja se odnosi na Javni registar Distrikta. Revizijom je utvrđeno da se u zimskom periodu, na osnovu odluke gradonačelnika Distrikta kuririma/dostavljačima, dozvoljava sipanje goriva u privatna vozila.³² Također, u Odjeljenju za poljoprivredu, na osnovu Odluke gradonačelnika³³, odobreno je u 2020. godini sipanje goriva u privatna motorna vozila za lovočuvare, što se iz postojeće evidencije ne može utvrditi.

Pored navedenog, u evidenciji pređene kilometraže i utroška goriva se može uočiti da dio službenih vozila prelazi veoma male kilometraže i/ili se ne koriste tokom čitave godine, a da pri tome nisu analizirani uzroci neiskorištenosti službenih vozila.

Korisnici izrađuju izvještaje o pređenoj kilometraži i utrošku goriva na mjesečnom nivou i dostavljaju ga Službi za održavanje vozila koja sačinjava evidenciju pređene kilometraže i utroška goriva za sve budžetske korisnike Distrikta na mjesečnom i godišnjem nivou. Provođenjem revizije, revizorski tim je utvrdio da nisu svi korisnici dostavljali Službi tražene podatke. Tako se može uočiti da u evidenciji Službe o potrošnji goriva i pređenih kilometara kod nekih službenih vozila nedostaje parametar pređene kilometraže. Iz intervjua s odgovornima može se zaključiti da za ta vozila nije dostavljan mjesečni izvještaj o potrošnji goriva i pređenoj kilometraži. Podatak o utrošku goriva u tim slučajevima Služba preuzima od dobavljača goriva s kojima ima potpisane ugovore.

Evidencija pređene kilometraže i utroška goriva koja se dostavlja gradonačelniku, šefu Odjeljenja za javne poslove i korisnicima, sama po sebi ne pruža dodatnu vrijednost bez analiza i zaključaka o uočenim nepravilnostima i mjerama za racionalniju upotrebu službenih vozila. Revizorski tim se u provođenju revizije nije uvjerio da je Služba za održavanje vozila upućivala pismena traženja i objašnjenja vezana za povećani/smanjeni utrošak goriva, povećanu/smanjenu pređenu kilometražu ili slične upite od korisnika službenih vozila kao osnov za provođenje analiza.

3.3.2 Održavanje službenih vozila i upravljanje zamijenjenim dijelovima

Proces održavanja službenih vozila Vlade Distrikta regulisan je podzakonskim aktima³⁴, po aktivnostima, nosiocima aktivnosti i rokovima. Za nabavku rezervnih dijelova i potrošnog materijala, goriva, te za osiguranje vozila potpisuje se svake godine ugovor s dobavljačima odnosno s osiguravajućim kućama koji su ponudili najpovoljnije uslove. Nabavka dijelova, goriva i osiguranje vozila se dalje obavlja po potrebi s izabranim ponuđačem robe odnosno usluge.

³² Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi službenih vozila i radnih mašina u vlasništvu Distrikta; član 11 Snabdijevanje gorivom i mazivom

³³ Odluka gradonačelnika o odobravanju sipanja goriva u privatna motorna vozila "Službeni glasnik Brčko distrikta BiH" broj: 12/2020.

³⁴ Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi službenih vozila i radnih mašina u vlasništvu Distrikta; članovi 12-14 Održavanje vozila; Instrukcija broj: 01.1-02-016582/09 od 1.6.2009.; Odluka o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Brčko distrikta BiH broj predmeta: 26-000432/16, broj akta: 03-0341SC-001/16 od 27.10.2016.

Održavanje službenih vozila kreće od zahtjeva korisnika vozila, a završava se kontrolom računa od strane Službe za održavanje vozila, te plaćanjem računa od strane korisnika.

Kao što smo u sekciji normativnog uređenja naveli, u praksi se ne poštuju propisani rokovi za aktivnost obrade predračuna i izrade zapisnika u odnosu na propisani rok.

Po pitanju održavanja službenih vozila korisnici vozila, odnosno organi Vlade imaju ustanovljene prakse po kojima se zaposleni koji je koristio vozilo obraća neposrednom pretpostavljenom o potrebi vršenja servisa na vozilu ili potrebi vršenja popravke vozila, potom se upućuje zahtjev Pododjeljenju za održavanje vozila koje je nosilac aktivnosti.

O svim izvršenim radovima i uslugama na održavanju službenih vozila Vlade i nastalim troškovima, Služba za održavanje vozila vodi godišnju evidenciju.³⁵

Tabela 1: Evidentirani troškovi održavanja službenih vozila organa Distrikta za period 2020.-2022. godina

KORISNIK VOZILA	2020.	2021.	2022.
KANCELARIJA GRADONČELNIKA	15.403,56 KM	11.965,14 KM	18.315,94 KM
ODJELJENJE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SARADNJU	1.142,33 KM	1.118,90 KM	2.469,54 KM
ODJELJENJE ZA JAVNE POSLOVE	12.914,82 KM	6.939,64 KM	8.899,36 KM
ODJELJENJE ZA JAVNI REGISTAR	17.117,72 KM	9.395,29 KM	20.231,10 KM
ODJELJENJE ZA JAVNU SIGURNOST	50.110,58 KM	21.935,24 KM	43.779,68 KM
ODJELJENJE ZA KOMUNALNE POSLOVE	3.069,11 KM	6.556,23 KM	6.238,69 KM
ODJELJENJE ZA OBRAZOVANJE	5.855,05 KM	5.034,55 KM	3.365,24 KM
ODJELJENJE ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDU	18.790,23 KM	15.401,79 KM	15.822,13 KM
ODJELJENJE ZA PRIVREDNI RAZVOJ, SPORT I KULTURU	3.065,40 KM	4.591,00 KM	2.431,64 KM
ODJELJENJE ZA PROSTORNO PLANIRANJE I IMOVINSKOPRAVNE POSLOVE	3.756,80 KM	2.630,32 KM	6.876,95 KM
ODJELJENJE ZA RASELJENA LICA, IZBJEGLICE I STAMBENA PITANJA	5.735,49 KM	4.671,00 KM	4.536,39 KM
ODJELJENJE ZA STRUČNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE	1.702,10 KM	104,70 KM	1.787,81 KM
ODJELJENJE ZA ZDRAVSTVO I OSTALE USLUGE	7.170,86 KM	5.509,49 KM	13.300,42 KM
Ukupno:	145.834,05 KM	95.853,29 KM	148.054,89 KM

Na osnovu intervjua s odgovornima u Službi za održavanje vozila, kao i na osnovu odgovora korisnika na dostavljeni upitnik, revizorski tim je došao do informacija da u posmatrane tri godine nije bilo evidentiranih reklamacija na provedene radove i usluge održavanja vozila.

Proces održavanja službenih vozila, uz napomenu da su uočena odstupanja u rokovima, je u Distriktu uređen pravilima. S druge strane, proces upravljanja zamijenjenim dijelovima nije propisan.

Na osnovu odgovora korisnika službenih vozila prikupljenih upitnikom može se utvrditi da je više od polovine korisnika dalo odgovor da se zamijenjeni dijelovi, autogume van upotrebe i akumulatori skladište na prostoru Pododjeljenja za održavanje vozila odnosno Službe za održavanje vozila.

³⁵ Prema podacima iz Specifikacija softvera - Vozni park, procjenjuje se da Služba za održavanje vozila na godišnjem nivou prima i obrađuje oko 700 računa za servisiranje i održavanje svih službenih vozila Distrikta

Grafikon 2: Upravljanje zamijenjenim dijelovima

Služba za održavanje vozila, u svojim magacinskim prostorima, skladišti rezervne gume koje su u upotrebi.

Zamijenjeni dijelovi službenih vozila (primjera radi gume, olovni akumulatori, rashodovane sijalice, metalni dijelovi i sl.) se mogu identifikovati kao otpad pogodan za reciklažu ili mogu predstavljati opasan otpad koji predstavlja zagađivače životne sredine. Uzimajući u obzir Strategiju razvoja Brčko distrikta BiH za period 2021 -2027. godina u dijelu zaštite životne sredine, kao i prihvaćenog Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja, potrebno je da se u Distriktu uspostave jasna pravila i procedure upravljanja zamijenjenim dijelovima na službenim vozilima.

Primjer dobre prakse upravljanja zamijenjenim dijelovima voznog parka nalazi se kod JP „Komunalno Brčko“ u dokumentu pod nazivom „Upravljanje otpadom pogodnim za reciklažu“.³⁶

3.3.3 Registracija i osiguranje službenih vozila

Za tehnički pregled i osiguranje vozila svake godine se potpisuje ugovor s osiguravajućim kućama odnosno pružaocima usluga koji su ponudili najpovoljnije uslove. Nabavka usluga tehničkog pregleda i osiguranja službenih vozila se dalje obavlja po potrebi s izabranim ponuđačem usluge.

Prema propisanim pravilima nadležnost za obavljanje poslova registracije službenih vozila obavlja Služba za održavanje vozila. Pravilnikom o korištenju i Instrukcijom gradonačelnika propisane su obaveze korisnika vozila i Službe za održavanje vozila u postupku tehničkog pregleda i osiguranja vozila.

Služba za održavanje vozila vodi evidenciju troškova registracije po mjesecima i registarskim oznakama za sva službena vozila Distrikta i Registar službenih vozila za registraciju. U Službi za održavanje vozila je sistematizovano radno mjesto za ove poslove pod nazivom „Stručni referent za osiguranje i registraciju vozila“. Prema opisu poslova

³⁶ „Upravljanje otpadom pogodnim za reciklažu“; vrsta dokumenta: Sistemska procedura; oznaka Pr.8.1-01; u skladu sa ISO 14001:2015; verifikovana verzija od 5.6.2017. godine

zaposlenik je obavezan da prati rokove važenja registracije vozila i obavještava korisnike vozila o isteku važenja registracije, te obavlja sve potrebne radnje za registraciju i izrađuje izvještaje o izvršenoj registraciji. **Tokom provođenja revizije, revizorski tim se nije uvjerio da Služba za održavanje vozila posjeduje neophodnu evidenciju i podatke kako bi pratila rokove važenja registracije vozila i obavještavala korisnike vozila o isteku važenja registracije.**

Organi Vlade Distrikta su ustanovili dijelom pravila, a dijelom prakse kojima se staranje o blagovremenoj registraciji vozila dodjeljuje određenim zaposlenicima u nadležnost. Dio organa Vlade je, ukoliko organizacionim planom nije utvrđen posao staranje o blagovremenoj registraciji vozila imenovao odlukama zaposlenike zadužene za navedenu aktivnost. U slučajevima u kojima nije određen zaposlenik za navedene poslove, ustanovljena je praksa postupanja.

Pored registracije i obaveznog osiguranja, organi Vlade zaključuju i kasko osiguranje s osiguravajućim kućama odnosno pružaocima usluga koji su ponudili najpovoljnije uslove u postupku javnih nabavki.

Na osnovu intervjua s nadležnima u organima Vlade Distrikta utvrđeno je da nisu ustanovljeni pisani kriteriji za odabir vozila (starost, cijena, utvrđeni rizik ili sl.) koja će se kasko osigurati. Također, nije utvrđena procedura po kojoj se podaci o kasko osiguranju vozila trebaju dostaviti Službi za održavanje vozila. Kao posljedica navedenog, nije utvrđena ni jedinstvena evidencija na osnovu koje bi se mogle vršiti analize i procjene.

3.3.4 Upravljanje u slučaju nastanka štete na službenim vozilima

Provođenjem revizije utvrđeno je da su za pojedina službena vozila organi Vlade ugovorili uslugu pomoći na cesti sa BIHAMK-om (u slučaju kvara na vozilu ili potrebe za šljepanjem vozila). Kao i u procesu kasko osiguranja vozila, ni ovdje ne postoje pisani kriteriji za odabir vozila (utvrđeni rizik ili sl.) za ugovaranje pomoći na putu i također, nije utvrđena procedura po kojoj se podaci trebaju dostaviti Službi za održavanje vozila.

U slučaju saobraćajne nesreće u kojoj učestvuje službeno vozilo, u Distriktu je propisano da je lice koje upravlja vozilom dužno da odmah obavijesti Pododjeljenje za održavanje vozila, nadležnu Službu, odnosno da bez obzira na visinu materijalne štete koristi asistenciju Policije i u što kraćem roku prijavi Pododjeljenju za održavanje vozila - Službu koja preuzima radnje iz svoje nadležnosti.³⁷

Organizacionim planom Pododjeljenja za održavanje vozila, odnosno Službe za održavanje vozila nisu definisani poslovi vezani za postupanje u slučaju saobraćajnih nesreća, a kao što smo već naveli finansijska revizija je utvrdila da u slučaju saobraćajne nesreće, Pododjeljenje za održavanje vozila vrši prijavu i preuzimanje zapisnika o nastaloj šteti, podnosi zahtjev za nadoknadu štete, obavlja aktivnosti na procjeni štete i dostavlja predračun osiguranju za nadoknadu štete, iako ove navedene aktivnosti nisu propisane.

Šest korisnika je na pitanje u upitniku „Da li je bilo saobraćajnih nesreća u periodu 2020.-2022. godine na službenim vozilima kojima upravljate i na koji način su rješavane?“ odgovorilo potvrdno za osam saobraćajnih nesreća. U tri slučaja je štetu snosilo osiguranje

³⁷ Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi službenih vozila i radnih mašina u vlasništvu Distrikta; član 17 Obaveze vozača i lica koja upravljaju motornim vozilima; Instrukcija broj: 01.1-02-016582/09 od 1.6.2009. član 7 stav 2

drugog učesnika u saobraćajnoj nesreći. Kod dvije nesreće koje su prijavljene Policiji, sačinjen je zapisnik i obavljena je procedura po kasko osiguranju. Za saobraćajnu nesreću u kojoj nije utvrđena odgovornost drugog lica nadležni organ Vlade je dostavio podatak o postupanju nakon utvrđene štete na službenom vozilu (imenovana je Komisija za utvrđivanje štete i odgovornosti). Dva klijenta nisu obrazložila postupanje u slučaju saobraćajne nesreće.

Uzimajući u obzir gore navedeno, može se utvrditi da nisu definisane jasne nadležnosti i odgovornosti u postupanju organa Vlade nakon saobraćajne nesreće sa službenim vozilom. Također, s obzirom da se odgovornost za nastalu štetu može utvrditi nakon saobraćajne nesreće (priznavanjem) ili nakon sudskog postupka, nisu uočena jedinstvena pravila postupanja organa Vlade u slučaju odgovornosti zaposlenika ili podijeljene odgovornosti za nastalu štetu na vozilu/ima.

3.4 Korištenje službenih vozila

Pravo na korištenje službenog vozila organ Vlade ostvaruje odlukom o dodjeljivanu vozila izdatom od gradonačelnika Distrikta. Pravo na korištenje službenog vozila unutar organa Vlade Distrikta ostvaruje se na osnovu potpisanog putnog naloga na ime vozača (jednog ili više) i službenog vozila.

Prema podacima dobijenim u reviziji zaključuje se da na upravljanje službenim vozilima unutar organa Vlade imaju zaposlenici kojima je to opis poslova u organizacionom planu³⁸. Dio organa Vlade za korištenje službenih vozila, ukoliko to nije određeno organizacionim planom, imenuje osobe i vozila koja mogu koristiti za obavljanje poslova iz nadležnosti i/ili službeni put odlukom o imenovanju službenika zaduženih za motorna vozila koja koristi organ Vlade ili odlukom o zaduženju službenog vozila.³⁹

Pored navedenih osnova za korištenje službenih vozila, u revidiranom periodu, timu za reviziju učinaka su predočene i četiri odluke gradonačelnika o dozvoli upotrebe službenog vozila u vlasništvu Distrikta imenovanim licima i/ili zaposlenicima. Pravo na korištenje motornog vozila u privatne svrhe, kao i za dolazak i odlazak s posla dozvoljeno je jednom od pomenutih odluka gradonačelnika⁴⁰ u skladu s odredbama Pravilnika o korištenju motornih vozila⁴¹.

Kao što smo u uvodnom dijelu istakli, pravo na korištenje službenog vozila organ Vlade ostvaruje odlukom o dodjeljivanu vozila izdatom od gradonačelnika Distrikta. Pored

³⁸ Prema odgovorima na upitnik, organi Vlade navode osnov za korištenje službenih vozila po osnovu organizacionog plana i to u Inspektoratu Distrikta, Pododjeljenju za javno zdravstvo i Pododjeljenju za socijalnu zaštitu. Također, organizacioni plan kao osnova za korištenje službenog vozila za obavljanje poslova iz nadležnosti koristi se u Sekretarijatu Vlade, i Odjeljenju za javnu sigurnost uz napomenu da zaposlenici koji idu na službeni put koriste vozila koja su na raspolaganju u skladu s izdatim putnim nalogom za vozilo i zaposlenika. U Odjeljenju za evropske integracije osim na osnovu organizacionog plana, šef Odjeljenja ima pravo korištenja službenog vozila.

³⁹ Odluke izdaju Odjeljenje za stručne i administrativne poslove, Odjeljenje za javni registar, Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja, Odjeljenje za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove, Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, Odjeljenje za javne poslove i Odjeljenje za komunalne poslove.

⁴⁰ Odluka gradonačelnika broj predmeta: 05-000287/21 (broj akta:01.1-1413EK-001/21) od 19. 2. 2021. godine

⁴¹ Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi službenih vozila i radnih mašina u vlasništvu Distrikta; član 17 Obaveze vozača i lica koja upravljaju motornim vozilima; Instrukcija broj: 01.1-02-016582/09 od 1.6.2009. član 2

navedenog osnova za korištenje službenih vozila, revizijom je utvrđeno da je odlukama Gradonačelnika ili reversom na korištenje službeno vozilo u vlasništvu Distrikta ustupano između organa i institucija Distrikta i drugih institucija u skladu s iskazanim potrebama i zahtjevima:

- organu javne uprave ili instituciji Distrikta koja iskazuje potrebu za službenim vozilom od organa javne uprave ili institucije koji ima vozilo za kojim ne iskazuje potrebu,
- javnom preduzeću Distrikta⁴²,
- drugom organu Države⁴³.

Analizom navedenih odluka se može zaključiti da se ustupanje na međusobno korištenje ne zasniva na analizi potreba organa Vlade, te se dešava da organ koji je ustupio na korištenje određeno službeno vozilo kroz kraći vremenski period zahtijeva na korištenje vozila od drugog organa Vlade ili institucija Distrikta.

Odluke o davanju na korištenje putničkog motornog vozila organima Vlade Distrikta služe kao dokument na osnovu koga se može izvršiti preknjižavanje stalnog sredstva u Direkciji za finansije na novog korisnika, a također i za izmjenu dokumenata vozila (vlasnički list, saobraćajna dozvola).

U posmatranom uzorku, u slučaju davanje službenog vozila na revers između organa Vlade Distrikta ili javnom preduzeću, ne definišu se nosioci troškova, što predstavlja rizik kod prvog generisanja troškova.

Pravilima okruženja (Crna Gora i Slovenija) propisuju se uslovi za davanje službenog vozila na korištenje drugom organu uprave, s definisanim koracima i nadležnostima, uključujući i definisanje troškova.

Opštim pravilima upravljanja službenim vozilima Distrikta samo je djelimično regulisano pravo na korištenje službenih vozila, kako organa Vlade, tako i unutar organa Vlade. Prilikom davanja/ustupanja službenog vozila drugom organu ili instituciji na korištenje ne vrše se analize potreba za službenim vozilom davaoca ni primaoca. Prilikom ustupanja službenog vozila na korištenje između organa Vlade nije uspostavljena praksa definisanja uslova za davanje službenog vozila na korištenje drugom organu uprave, s definisanim koracima i nadležnostima, uključujući i definisanje troškova.

3.4.1 Iskorištenost službenih vozila

Vlada Distrikta nema dnevnu evidenciju korištenja službenih vozila i nije uspostavila proces kontrole iskorištenosti postojećeg voznog parka.

Revizijom je utvrđeno da organi Vlade Distrikta ne vrše analize potreba i okvirne planove potreba za korištenjem službenih vozila. Službena vozila predstavljaju sredstvo za obavljanje svakodnevnih poslova iz nadležnosti i službenih putovanja po pozivu za učešće na seminar, radnu grupu, radni sastanak i slično.

Za odlaske na službena putovanja, organi Vlade nemaju utvrđene procedure po kojima se organizuje zajednički službeni prevoz. Prema podacima dobijenim u reviziji, u praksi,

⁴² RNU „Radio Brčko“ Brčko

⁴³ Institut za nestale osobe, terenski ured Brčko

ukoliko ide više zaposlenika iz različitih organa javne uprave na isti službeni put, organizuje se zajednički prevoz. S obzirom da organi Vlade, izuzev u slučajevima u kojima imaju zajednički poziv za službeni put, nemaju informacija o planiranim službenim putevima drugih organa, niti procedure po kojima se organizuje zajednički službeni prevoz van Distrikta, nismo uvjereni da se korištenje službenih vozila planira i organizuje s ciljem smanjenja troškova i racionalizacije korištenja službenih vozila.

Službena vozila Distrikta, kao što smo u prethodnom poglavlju istakli, možemo grubom kategorizacijom podijeliti na tri kategorije: benefitna službena vozila (službena vozila koja predstavljaju Distrikt i/ili instituciju), operativna vozila (koja služe za obavljanje poslova iz nadležnosti) i slobodna vozila (koja se koriste za povremene potrebe). Prostor za ekonomičniju upotrebu službenih vozila Vlade Distrikta, kao što smo gore naveli, najizraženiji je u kategoriji slobodnih vozila, odnosno vozila koja se koriste za povremene potrebe a za koje nije uspostavljena koordinacija i procedura zajedničkog korištenja, uz napomenu da je organizacionim planom nadležne Službe za održavanje vozila sistematizovana pozicija dispečera.

Iz svega gore navedenog slijedi da **organi Vlade Distrikta ne vrše redovne analize stanja i iskorištenosti vozila o čemu bi mogli blagovremeno da izvještavaju Vladu Distrikta kako bi ista mogla da uspostavi efikasniji sistem upravljanja službenim vozilima i/ili donese korektivne mjere.**

3.5 Efikasnost nadzora nad upotrebom službenih vozila

U ovom dijelu izvještaja prikazani su nalazi revizije koji se tiču sistema nadzora, evaluacije i preduzetih mjera radi ekonomičnije i efikasnije upotrebe službenih vozila u organima Vlade Distrikta.

Sistem nadzora nad upotrebom službenih vozila karakterišu nedostaci koji ne osiguravaju efikasnu i ekonomičnu upotrebu službenih vozila u organima Vlade Distrikta.

Sistem nadzora nad upotrebom službenih vozila podrazumijeva organizaciju kontrole upotrebe vozila i to od odgovornosti za čuvanje i izdavanje ključeva i dokumenata vozila, preko kontrole upotrebe, do kontrole vraćanja vozila i dokumentacije o upotrebi vozila, a u svrhu ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila i zaštite od eventualnih zloupotreba.

Uspostavljena opšta pravila Distrikta u upravljanju službenim vozilima koja se odnose na način preuzimanja i vraćanja službenih vozila organa Vlade Distrikta su u praksi samo djelimično primjenljiva, s obzirom da se odnose na dio organa Vlade i dio parking prostora koji se koriste. Tako se Pravilnikom određuje da se vozila za koja nije određen parking prostor parkiraju nakon upotrebe u garaži i parking u krugu Pododjeljenja za održavanja vozila, što je u praksi teško primjenljivo uzimajući u obzir prostor koji je za to određen i koji nije obezbijeđen.

Dio organa Vlade je na osnovu Pravilnika donijelo interne akte, odnosno Pravilnike o internoj kontroli korištenja vozila, korištenja pogonskog goriva i održavanja vozila (Odjeljenje za komunalne poslove⁴⁴, Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena

⁴⁴ Pravilnik o internoj kontroli korištenja vozila, korištenja pogonskog goriva i održavanja vozila Odjeljenja za komunalne poslove broj: 08-012-002844/07 od 25.10.2007.

pitanja⁴⁵, Odjeljenje za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove⁴⁶, Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu⁴⁷ i Odjeljenje za javnu bezbjednost⁴⁸) u kojima su definisani kontrolni mehanizmi.

Prema navedenim Pravilnicima o internim kontrolama korištenja službenih vozila određuju se osobe zadužene za vođenje računa o pojedinačnim poslovima vezanim za upravljanje službenim vozilima.

Samo je jedan organ Vlade (Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja) svojim internim pravilima definisao da zloupotreba službenih vozila, njihovo neodržavanje i korištenje suprotno propisanom predstavlja težu povredu službene dužnosti, a samim tim nosi sankciju.

Analizom navedenih Pravilnika utvrđuje se da isti nisu ažurirani i da upućuju na prakse koje se ne primjenjuju. Primjera radi, Pravilnici upućuju na predaju vozila i naloga dispečeru.⁴⁹ U Službi za održavanje vozila sistematizovano je radno mjesto dispečera, ali nisu ustanovljene procedure po kojima bi zaposlenik dispečer mogao da obavlja sve poslove iz nadležnosti.

Pored navedenog, revizijom se nismo uvjerali da se sve kontrolne aktivnosti navedene u Pravilnicima o internim kontrolama primjenjuju u praksi, što se prije svega odnosi na kontrolu putnih naloga.

Prema podacima dobijenim na osnovu upitnika, organi Vlade nadležnost za kontrolu ispravnosti popunjenih putnih naloga delegiraju Pododjeljenju za održavanje vozila. Revizija se nije uvjerala da Pododjeljenje, odnosno nadležna Služba, ima utvrđene procedure kontrole ispravnosti putnih naloga.

Na nedostatke u vođenju evidencije i sadržaju putnih naloga ukazala je finansijska revizija. Finansijskom revizijom je ukazano na formalan način vođenja i sadržaj evidencija u putnim nalogima (loko vožnje i vožnje na kraćim relacijama), te skrenuta pažnja da na osnovu iskazanih informacija nisu mogli uvjeriti u stvarnu potrošnju goriva pojedinih vozila. Također, finansijska revizija je konstatovala da evidencije u putnim nalogima nisu potpune, ažurne, tačne i ne pružaju uvid u stvarno stanje, te ne mogu u potpunosti potvrditi namjenu korištenja vozila i opravdanost iskazanih izdataka za gorivo, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi motornih vozila i radnih mašina u vlasništvu Brčko distrikta BiH, kao i Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu vođenja putnog naloga.⁵⁰

⁴⁵ Pravilnik o internoj kontroli korištenja vozila, korištenja pogonskog goriva i održavanja vozila Odjeljenja za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja broj: 11-372-1099/07 od 4.12.2009.

⁴⁶ Pravilnik o internoj kontroli korištenja vozila, korištenja pogonskog goriva i održavanja vozila Odjeljenja za prostorno planiranje i imovinsko pravne poslove broj: 06-13-024723/09 od 7.7.2009.

⁴⁷ Pravilnik o internoj kontroli korištenja vozila, korištenja pogonskog goriva i održavanja vozila Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu broj: 09-052-002455/07 od 31.10.2007.

⁴⁸ Pravilnik o uslovima i načinu korištenja, čuvanja i postupanja u slučaju kvara ili oštećenja službenih vozila u Odjeljenju za javnu sigurnost broj: 12-02-016451/09 od 29.5.2009.godine

⁴⁹ vozač je dužan da obrađeni putni nalog nakon izvršene vožnje preda službeniku dispečeru koji vrši kontrolu putnog naloga (Odjeljenje za komunalne poslove), nakon završene vožnje službeno vozilo se razdužuje kod dispečera (Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja i Odjeljenje za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove)

⁵⁰ IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKOG POSLOVANJA Odjeljenja za javnu sigurnost za period 1. 1.- 31. 12. 2022. godine

Prema podacima dobijenim na osnovu upitnika, organi Vlade nadležnost za kontrolu sipanja i utroška goriva delegiraju Pododjeljenju za održavanje vozila, izuzev u Odjeljenju za javnu bezbjednost u kojem kontrolu vrši referent za tehničku ispravnost vozila po Odsjecima i u Odjeljenju za javni registar gdje referent za tehničku podršku odlaskom svake srijede na benzinsku pumpu vodi evidenciju o količini natočenog goriva. Organi Vlade su obavezni da na mjesečnom nivou dostavljaju evidenciju o utrošku goriva i pređenih kilometara, a kao što smo naveli u prethodnim sekcijama na godišnjem nivou dobijaju sumirane podatke o pređenim kilometrima i utrošenom gorivu s prosječnom potrošnjom goriva na 100 pređenih kilometara. Revizijom nije utvrđeno da su organi Vlade vršili analize uzroka povećane/smanjene potrošnje goriva. Također, nismo se uvjerali da su organi Vlade usaglašavali svoju mjesečnu evidenciju s evidencijom koju vodi služba za održavanje vozila.

Po pitanju iskorištenosti službenih vozila kod organa Vlade Distrikta tokom revizije nismo utvrdili da su organi Vlade vršili analize iskorištenosti službenih vozila koje koriste, broj dana mirovanja, podjelu opterećenosti i slično, iako u evidencijama o pređenoj kilometraži i utrošku goriva nisu sva službena vozila korištena u svim mjesecima u posmatranom periodu.

Evidenciju troškova popravki i održavanja službenih vozila vode Služba za održavanje vozila i organi Vlade Distrikta na godišnjem nivou. Revizijom nije utvrđeno da su organi Vlade vršili analize uzroka povećanja/smanjenja troškova koje generiše službeno vozilo. Također, nismo se uvjerali da su organi Vlade usaglašavali svoju evidenciju utrošenih sredstava popravki i održavanja vozila s evidencijom koju vodi služba za održavanje vozila izuzev Odjeljenja za prostorno planiranje i imovinskoppravne poslove.

Organi Vlade Distrikta su ustanovili dijelom pravila, a dijelom prakse kojima se staranje o blagovremenoj registraciji vozila dodjeljuje određenim zaposlenicima u nadležnost. Dio organa Vlade je, ukoliko organizacionim planom nije utvrđen posao staranje o blagovremenoj registraciji vozila imenovao odlukama zaposlenike zadužene za navedenu aktivnost. U slučajevima u kojima nije određen zaposlenik za navedene poslove, ustanovljena je praksa postupanja. Provođenjem revizije nije prikupljen dokaz o isteku registracije dužem od 30 dana koji za sobom povlači mijenjanje registarskih tablica i dodatne troškove. Iz intervjua s nadležnima u Službi za održavanje vozila, utvrđuje se da u uspostavljenom procesu postoji rizik za eventualnom pojavom dodatnih troškova.

Po pitanju kontrole dodatnih troškova kao što je kasko osiguranje, godišnje pretplatne parking karte, BIHAMK članstva, tokom revizije nisu utvrđene analize i uspostavljeni kriteriji kojima se opravdavaju navedeni troškovi.

Uz ranije navedene nedostatke postojećih praksi evidentiranja troškova po službenim vozilima i vrstama troškova, Pododjeljenje za održavanje vozila i organi Vlade Distrikta nisu imali pouzdane podatke za analizu ekonomičnosti upotrebe službenih vozila pojedinačno, niti su mogli identifikovati vozila čija upotreba nije ekonomična i preduzimati mjere za otklanjanje utvrđenih uzroka neekonomičnosti. Također, Pododjeljenje za održavanje vozila, bez blagovremenih i potpunih podataka organa Vlade Distrikta o svim troškovima po pojedinačnim službenim vozilima nema dostatnih podataka za predlaganje mjera za racionalnu upotrebu vozila, kako je to organizacionim planom predviđeno.

Dio organa Vlade je odlukama šefa Odjeljenja, bez pisanih pravila predočenih u reviziji, također odredio osobe zadužene za vođenje računa o pojedinačnim poslovima vezanim za upravljanje odnosno kontrolne aktivnosti upravljanja službenim vozilima (Odjeljenje za

stručne i administrativne poslove i Odjeljenje za javne poslove), dok se kod dijela organa Vlade organizacionim planom definišu aktivnosti vođenje računa o pojedinačnim poslovima vezanim za upravljanje odnosno kontrolne aktivnosti upravljanja službenim vozilima.

Službena vozila se u organima Vlade, izuzev gdje je sistematizovana pozicija vozača, zadužuju i razdužuju na osnovu odluka o zaduženju određenog vozila ili se zadužuju na osnovu izdatog mjesečnog putnog naloga odnosno putnog naloga za službeni put izvan Distrikta. Zaduživanje službenih vozila po licima, a ne prema stvarnim potrebama, uz nedostatke koje je utvrdila finansijska revizija u popunjavanju putnih naloga, može da dovede do toga da upotrebu službenih vozila u neslužbene svrhe nije moguće identifikovati i spriječiti. Na taj način lica odgovorna za kontrolu upotrebe službenih vozila imaju ograničene mogućnosti za kontrolu i ona ima karakter naknadne kontrole nakon razduživanja naloga za vozilo iz prethodnog mjeseca.

Organi Vlade su ustanovili prakse čuvanja ključeva i dokumenata za službena vozila i načine preuzimanja vozila. Ključevi se uzimaju/vraćaju od portira zaduženog za čuvanje ključeva (Vlada Distrikta, Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu⁵¹, Odjeljenje za javni registar) ili kod za to određene osobe (šef Odjeljenja, sekretarica, lice zaduženo za ključeve i slično).

Kontrolu parkiranja službenih vozila nakon upotrebe na za to određenim mjestima nakon radnog vremena, po završetku službenog puta i/ili vikendom, u cilju zaštite od eventualnih zloupotreba, organi Vlade Distrikta provode izuzetno rijetko i ista nije dokumentovana.

Sveobuhvatna kontrola opravdanosti nastanka troškova upotrebe službenih vozila nije provođena u organima Vlade Distrikta.

Nedostaci u efikasnosti nadzora nad upravljanjem službenim vozilima evidentni su ne samo u Distriktu, već i u okruženju. U cilju povećanja finansijske kontrole i nadzora nad upravljanjem voznim parkom javne uprave, Republika Hrvatska je u Smjernicama za upravljanje voznim parkom⁵², uvela obavezu izvještavanja budžetskih korisnika o uspješnosti upravljanja voznim parkom kroz proširivanje Upitnika o fiskalnoj odgovornosti s ciljem da se uvede obaveza očitovanja rukovodioca o tome postoje li slabosti i nepravilnosti u području upravljanja rashodima vezanim za nabavku, upotrebu, održavanje i popravak, te raspolaganje službenim vozilima. U cilju ekonomičnijeg i efikasnijeg upravljanja službenim vozilima, Vijeće ministara BiH je u aprilu tekuće godine donio novi Pravilnik o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH. Parlamentu FBiH upućen je prijedlog Zakona o korištenju i nabavci službenih putničkih automobila u organima uprave FBiH.

Osim nadzora nad upravljanjem službenim vozilima, svi ovi navedeni akti definišu i uslove nabavke i otpisivanja službenih vozila, o čemu pišemo u nastavku teksta.

⁵¹ Odluka o korištenju parking prostora ispred zgrade Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Vlade Brčko distrikta BiH (sa shematskim prikazom parking prostora s mjestima za parkiranje kojima se vrši raspored parkiranja službenih vozila) broj:48-000168/21 broj akta: 09-1402MN-001/21 od 26. 2. 2021. godine

⁵² Smjernice za upravljanje voznim parkom, „Narodne novine“ broj: 37/16

3.6 Nabavka i otuđenje službenih vozila organa Vlade Distrikta

Vlada Distrikta nije utvrdila normative broja službenih vozila koji su organima Vlade neophodni za obavljanje poslova iz nadležnosti, kriterije za nabavku novih službenih vozila, odnosno zadržavanje voznog parka. Vlada Distrikta nije propisala normative za otpisivanje i rashodovanje nerentabilnih vozila i uslove njihovog skladištenja od otpisa do prodaje i/ili likvidacije.

U nastavku teksta prezentujemo nalaze vezane za nabavku, otpisivanje i rashodovanje službenih vozila organa Vlade Distrikta.

3.6.1 Nabavka službenih vozila

U postupku planiranja potreba, broja i vrste službenih vozila potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti, organi Vlade ne vrše suštinske prethodne analize opravdanosti nabavke. Potreba za nabavkom novog službenog vozila se iskazuje u budžetskom zahtjevu.

U narednoj tabeli prezentuje se stepen slobode koji organi Vlade imaju prilikom nabavke službenih vozila:

Tabela 2: Nivo slobode organa Vlade u procesu nabavke službenih vozila

Redni broj	OPIS	Postoje određena ograničenja	Potpuna sloboda izbora
1.	Planiranje budžeta	x	
2.	Izbor vrste vozila		X
3.	Izbor vozila po snazi i zapremini motora		X
4.	Izbor dodatne opreme		X
5.	Izbor metode nabavke	x	

Prilikom planiranja budžeta, organi Vlade usaglašavaju budžetski zahtjev s Direkcijom za finansije, ali niti Direkcija za finansije, niti neki drugi organ ne provjeravaju opravdanost iskazanih potreba za nabavku službenih vozila. U budžetskim zahtjevima može se uočiti da se na kapitalnim projektima planiraju sredstva u iznosu koji se odnosi na nabavku jednog službenog vozila, više od jednog službenog vozila bez određenja broja (primjera radi u budžetu za 2022. naziv projekta je „nabavka terenskih motornih vozila“ u iznosu od 166.000,00 KM), ili s određenjem broja službenih vozila i dodatne opreme („nabavka dva terenska vozila za dezinfekciju i dvije mašine za dezinfekciju“ u iznosu od 200.000,00 KM). U Budžetskim zahtjevima su prisutna i traženja dodatnih sredstava za nabavku službenih vozila („dodatna sredstva za nabavku automobila“, ili „dodatna sredstva za nabavku novih vatrogasnih vozila za opremanje područnih vatrogasnih domova“), sve navedeno ukazuje na nedostatak vršenja analiza u procesu planiranja sredstava za službena vozila.

Po odobrenim sredstvima u Budžetu Distrikta, organi Vlade se obraćaju Pododjeljenju za održavanje vozila (Službi) za izradu tehničke specifikacije službenog vozila za pokretanje postupka javnih nabavki. Stručna lica izrađuju tehničku specifikaciju u skladu s raspoloživim sredstvima i procijenjenom potrebom upotrebe, a kao što smo ranije napomenuli, kriteriji za nabavku klasa službenih vozila u Distriktu nisu propisani.

Izbor metode nabavke se određuje i provodi u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Vozni park organa Vlade Distrikta nije homogen, kako po tipu, starosti, tako i po vrijednosti. Zastupljene su različite marke i modeli, od novijih tipova vozila do zastarjelih koji se više i ne proizvode. Prosječna nabavna vrijednost po vozilu se iz raspoložive evidencije ne može utvrditi.

U postupku provođenja revizije, revizorskom timu nisu prezentovane pisane analize, niti su nas organi Vlade uvjerali da su uspostavili kriterije opravdanosti nabavke službenih vozila.

Za razliku od Distrikta okruženje je uspostavilo pravila znavljanja voznog parka, propisujući kriterije za klase vozila i definišući kategorije korisnika po pravima na korištenje navedenih klasa vozila (Republika Hrvatska, Vijeće ministara BiH, Vlada FBiH), broju vozila koji svaka institucija može koristiti (Vijeće ministara BiH, Crna Gora), uslove nabavke (Slovenija).

3.6.2 Otpis, rashodovanje i otuđenje službenih vozila

Pored navedenih pravila nabavke, u okruženju su definisani i uslovi za otpisivanje službenih vozila u odnosu na pređenu kilometražu i starost vozila uglavnom vezanih za definisane klase vozila. **U Distriktu nisu propisani uslovi za otpis službenih vozila.**

Otpis službenih vozila u Distriktu podrazumijeva pribavljanje stručnog mišljenja odnosno saglasnosti Odjeljenja za javne poslove (Pododjeljenja za održavanje vozila) koje predstavlja prilog predloženom otpisu službenog vozila Komisiji za popis organa Vlade Distrikta, odnosno Centralnoj popisnoj komisiji Distrikta čiji izvještaj usvaja Vlada Distrikta. Po usvajanju izvještaja Centralne popisne komisije otpisanom službenom vozilu se objavljuju dokumenti. Isto se potom rashoduje odlukom o rashodovanju i načinu otuđenja stalnog sredstva i to prodajom putem licitacije, poklanjanjem/predajom/prodajom pravnom licu ili preduzetniku za prikupljanje otpada.⁵³

Od otpisivanja do otuđenja službenih vozila ista se trebaju fizički obezbijediti na nekom parkingu.

S obzirom da u Distriktu nisu propisani jasni kriteriji za otpis službenih vozila, kao dokaz da nisu isplativa dalja ulaganja u vozilo (prijedlog za otpis), uzima se mišljenje struke odnosno lica iz Službe za održavanje vozila zaduženih za davanje stručnog mišljenja.

U revidiranom periodu 2020.-2022. godina, Služba za održavanje vozila izdala je ukupno 30 stručnih mišljenja. Od ukupnog broja izdatih mišljenja u tri nije data preporuka za otpis. Za dobijanje stručnog mišljenja bilo je potrebno u prosjeku 30 dana od dana zahtijevanja istog, uz napomenu da je u uzorku utvrđeno znatno odstupanje od prosjeka (minimalno je bilo potrebno 2 dana, a maksimalno 104).

Preporuku za otpis nisu dobila vozila iako im je optimalni eksploatacioni vijek istekao (u momentu odbijanja saglasnosti za otpis ista su bila stara 16 i 18 godina) i data im je preporuka da se ne mogu koristiti za putovanja van Distrikta.

U jednom od navedenih primjera uočena je loša praksa u postupku otpisivanja službenog vozila. Naime, u 2020. godini korisnik vozila je izvršio ulaganja u službeno vozilo uključujući i zamjenu pneumatika, a u narednoj zahtijevao otpis.

⁵³ Pravilnik o računovodstvu i finansijskom izvještavanju broj: 02-04.1-107/20 od 12.5.2021. godine; član 21

Također, revizijom je utvrđena loša praksa upravljanja za službeno vozilo koje se ne koristi i koje je odjavljeno, a za koje nije pokrenuta procedura otpisa. Naime, vozilo je kao stalno sredstvo evidentirano kod jednog organa Vlade, dokumenti za službeno vozilo se vode na drugom organu Vlade, te je za provođenje procedure otpisa i rashodovanja potrebna njihova međusobna saradnja i koordinacija. U međuvremenu službeno vozilo koje se ne koristi parkirano je na parking u zgradi Vlade Distrikta i stvara lošu sliku građanima o Vladi Distrikta.

Centralna popisna komisija u svojim izvještajima za 2020. - 2022. godinu u okviru zaključaka koje su prihvaćeni od Vlade Distrikta predlaže da se prilikom samog popisa u odjelima i institucijama uz prijedloge za otpis navede i prijedlog načina rashodovanja sredstava. U posmatranom periodu većina zahtjeva za otpis nije sadržavala prijedlog načina rashodovanja službenih vozila.

U posmatranom periodu 2020.-2022. nije izvršena ni jedna prodaja rashodovanih službenih vozila javne uprave i institucija Distrikta. Tokom 2023. godine izvršena je prodaja službenih vozila putem usmenog javnog nadmetanja koja je okončana jula tekuće godine i odnosila se na 28 službenih vozila organa i institucija Distrikta.

Od otpisa do otuđenja službenih vozila Vlade Distrikta ista se nalaze na parkinzima koje koriste organi Vlade Distrikta i na parking u Pododjeljenju za održavanje vozila. Otpisana vozila ispred javnih institucija narušavaju ugled samih institucija i Vlade Distrikta. Za dio vozila koji je do otuđenja parkiran na parking u Pododjeljenju za održavanje vozila nije obezbijeđen nadzor i zaštita imovine Distrikta nakon radnog vremena, te se iz dopisa koje je Pododjeljenje uputilo Policiji Distrikta i Odjeljenju za javnu sigurnost može uočiti da je na predmetnim vozilima dolazilo do manjih ili većih oštećenja.

Pored uočenih nedostataka u procesu upravljanja službenim vozilima organa Vlade Distrikta, u nastavku teksta ćemo se bazirati na aktivnosti koje su organi Vlade Distrikta preduzeli ili započeli u cilju ekonomičnijeg i efikasnijeg upravljanja službenim vozilima.

3.7 Započete aktivnosti na poboljšanju procesa

Po pitanju normativnog uređenja procesa upravljanja službenim vozilima Distrikta, šef Odjeljenja za javne poslove je krajem 2022. godine imenovao Radnu grupu za izradu novog Pravilnika o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi motornih vozila i radnih mašina u vlasništvu Brčko distrikta BiH. Do dana okončanja revizije učinka nije donijet novi pravilnik.

Pododjeljenje za održavanje vozila je planiralo dva kapitalna projekta u cilju ekonomičnijeg i efikasnijeg upravljanja službenim vozilima Distrikta.

Planirana je nabavka softvera za dijagnostiku kvara na vozilima u iznosu od 5.000,00 KM. Za navedenu nabavku nisu urađene pisane analize i ne može se izvršiti ocjena isplativosti.

Planirana je nabavka softvera za praćenje naturalnih i finansijskih podataka o upotrebi voznog parka u iznosu od 70.000,00 KM. Za navedeni projekat urađena je specifikacija softvera, a do okončanja revizije nabavka nije pokrenuta. Prema podacima iz specifikacije softvera isti treba da omogući uspostavljanje informacionog sistema koji će biti namijenjen praćenju naturalnih, tehničkih i finansijskih podataka o upotrebi voznog parka i to kroz detaljnu evidenciju vozila, praćenje i obradu putnih naloga za vozilo, praćenje i obradu naloga i računa za izdavanje goriva, pripremu i generisanje predmjera za održavanje vozila, praćenje i obradu naloga i računa vezanih za servisiranje i održavanje vozila. Softver bi

trebalo da u potpunosti prati poslovanje Pododjeljenja za javni saobraćaj i održavanje vozila i to u dijelu koji se odnosi na upravljanje i održavanje voznog parka. Ovaj softver bi trebao biti korišten od strane službenika Pododjeljenja za javni saobraćaj i održavanje vozila i po potrebi od strane službenika drugih odjeljenja i institucija Brčko distrikta BiH i to u dijelu vezanom za vozila tih odjeljenja i institucija.

Navedena planirana nabavka softvera za praćenje naturalnih i finansijskih podataka o upotrebi voznog parka riješila bi dio utvrđenih nepravilnosti u provedenoj reviziji. Revizija nije u mogućnosti da izvrši ekonomsko-finansijsku analizu predloženog upravljačko-tehničkog rješenja.

4. ZAKLJUČCI

Polazeći od toga da je svrha ove revizije da ispita uspostavljene nadležnosti, pravila i procedure za upravljanje voznim parkom (od nabavke službenog vozila, preko upotrebe i nadzora nad upotrebom do otuđenja službenog vozila), te da utvrdi uska grla u procesu ekonomičnog i efikasnog upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta, u ovoj reviziji su posmatrani procesi koji se provode radi upotrebe službenih vozila uz uštede i najbolju moguću iskorišćenost.

Nalazima revizije identifikovani su brojni nedostaci u normativnom uređenju ove oblasti, organizaciji, upotrebi i nadzoru nad upotrebom službenih vozila.

Provedenom revizijom se može zaključiti da se službena vozila Vlade Distrikta mogu upotrebljavati na ekonomičniji i efikasniji način uz ostvarenje uštede i to bez smanjenja obima ili kvaliteta obavljenih poslova, kao i da vozni park organa Vlade Distrikta može biti efikasnije organizovan.

Normativne pretpostavke

Kad je riječ o normativnim pretpostavkama, može se reći da Vlada Distrikta nije u potpunosti stvorila potrebne preduslove za efikasno upravljanje i ekonomično korištenje službenih vozila.

Postojeći pravni okvir nije regulisao pitanja koja se odnose na kriterije nabavke službenih vozila (broj i kategorije), formiranje i zadržavanje voznog parka i normative za otpisivanje i rashodovanje nerentabilnih vozila kao i njihovo skladištenje od otpisa do otuđenja, upravljanje zamijenjenim dijelovima, te nije regulisao nadzor nad upotrebom službenih vozila.

Također, propisana pravila ne obuhvataju sve raspoložive resurse, ne sadrže nadležnosti i način primjene u svim propisanim segmentima i nisu usaglašeni s drugim propisima.

Nalazi revizije ukazuju da se u praksi ovako propisana pravila u svim segmentima dosljedno ne primjenjuju.

Propisani organizacioni plan Pododjeljenja za javni saobraćaj i održavanje vozila, konkretnije Službe za održavanje vozila, u dijelu poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta u praksi nije u potpunosti zaživio kao centralizovana jedinica koja upravlja svim službenim vozilima Vlade Distrikta, a naročito u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje stvarnih potreba za vozilima Vlade Distrikta.

Organizacija i upotreba

Pitanja efikasnosti organizovanja voznog parka i ekonomičnosti korištenja službenih vozila nisu u fokusu upravljanja službenim vozilima Vlade Distrikta.

Nalazi revizije ukazuju da se evidencije službenih vozila Vlade vode se na godišnjem nivou i po segmentima (nabavna i sadašnja vrijednost, troškovi registracije, troškovi popravki) odnosno na mjesečnom nivou (broj pređenih kilometara i utrošak goriva) te ne pružaju sveobuhvatne podatke o ekonomičnoj i efikasnoj upotrebi pojedinačnih službenih vozila. Iz postojećih, parcijalnih evidencija, se ne mogu derivirati podaci o broju, vrsti, starosnoj strukturi, iskorištenosti i rentabilnosti službenih vozila, niti se postojeći podaci mogu komparirati.

Organizacija upotrebe službenih vozila organa Vlade Distrikta nije uspostavljena na način da se postiže optimalna iskorištenost voznog parka Vlade Distrikta. Potrebe za prijevozom se u većini slučajeva ne planiraju unaprijed i međusobno ne koordiniraju, kako unutar organa javne uprave, tako i među organima Vlade Distrikta, kako bi postojeća vozila bila što bolje iskorištena.

Organi Vlade Distrikta ne vrše analize stanja i iskorištenosti vozila o čemu bi mogli blagovremeno da izvještavaju Vladu Distrikta kako bi ista mogla da uspostavi efikasniji sistem upravljanja službenim vozilima i/ili donese korektivne mjere.

Nadzor

Sistem nadzora nad upotrebom službenih vozila karakterišu nedostaci koji ne osiguravaju efikasnu i ekonomičnu upotrebu službenih vozila u organima Vlade Distrikta.

Postojeći sistem internih kontrola organa Vlade Distrikta djelimično je uspostavljen i nije u funkciji uspostavljanja ekonomičnog i efikasnog upravljanja službenih vozila i otklanjanja rizika od eventualnih zloupotreba.

Kontrolni mehanizmi nabavke i korištenja službenih vozila izostaju već na samom početku procesa planiranja potreba gdje izostaje provjera opravdanosti iskazanih potreba za nabavku službenih vozila.

Nabavka i otuđenje službenih vozila

Jedinstveni kriteriji formiranja i zadržavanja voznog parka, kao i uslova za otpis službenih vozila u Distriktu nisu propisani čime se ostavlja prostor za neekonomične nabavke, neefikasno korištenje i neekonomično rashodovanje službenih vozila.

U postupku planiranja potreba, broja i vrste službenih vozila potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti, organi Vlade ne vrše suštinske prethodne analize opravdanosti nabavke.

5. PREPORUKE

Provedenom revizijom smo zaključili da se službena vozila Vlade Distrikta mogu upotrebljavati na ekonomičniji i efikasniji način uz ostvarenje uštede i to bez smanjenja obima ili kvaliteta obavljenih poslova, kao i da vozni park organa Vlade Distrikta može biti efikasnije organizovan.

Na osnovu provedenog ispitivanja, prezentovanih nalaza i zaključaka, revizija nudi preporuke čijom je implementacijom moguće unaprijediti proces upravljanja službenim vozilima Vlade Distrikta uz uštede i najbolju moguću iskorištenost službenih vozila.

U skladu s gore pomenutim, Kancelarija za reviziju daje sljedeće preporuke:

Vladi Brčko distrikta BiH

Radi uspostavljanja uslova za ekonomičnu i efikasnu upotrebu službenih vozila, a u skladu sa svojom ulogom, nadležnostima i odgovornostima, Vlada Distrikta bi trebalo da:

- **Uspostavi organizacione pretpostavke koja će biti u funkciji ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila**

Na osnovu ovog Izvještaja revizije učinka i drugih raspoloživih izvještaja i informacija, Vlada Distrikta bi trebala da analizira postojeću organizaciju i funkcionisanje voznog parka.

Na osnovu provedenih analiza Vlada Distrikta bi trebalo da uspostavi organizaciju voznog parka koja će biti u funkciji ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila, a koja će istovremeno obezbijediti kvalitetno i pravovremeno izvršavanje povjerenih poslova organa Vlade Distrikta.

Uspostavljanje ekonomičnije i efikasnije organizacije voznog parka podrazumijeva i donošenje optimalnih upravljačkih odluka na osnovu podataka o stanju i iskorištenosti službenih vozila Distrikta i prijedloga mjera za racionalnu upotrebu službenih vozila dobijenih od nadležnih organa. Također, podrazumijeva razmatranje mogućnosti racionalizacije voznog parka i/ili zajedničkog korištenja slobodnih vozila.

- **Donese podzakonske akte kojima se reguliše ekonomična i efikasna upotreba službenih vozila Distrikta**

Vlada Distrikta bi trebala da uloži napore kako bi se donijeli novi, ažurirani propisi koji bi regulisali upotrebu svih službenih vozila Distrikta u cilju obezbjeđenja preduslova za ekonomičnu i efikasnu upotrebu službenih vozila uzimajući u obzir nalaze ovog Izvještaja.

Na taj način bi se u potpunosti regulisala pitanja koja se odnose na: organizovanje voznog parka, utvrđivanje nadležnosti, ovlaštenja i odgovornosti organa Vlade i nadležnog Pododjeljenja za održavanje službenih vozila Vlade, uslove i kriterije nabavke i otpisa, uspostavljanje i vođenje sveobuhvatne evidencije, normiranje potrošnje goriva, prava korištenja, praćenje troškova, odgovornosti za neekonomičnu

i neefikasnu upotrebu, nadzor, upravljanje zamijenjenim dijelovima i druga relevantna pitanja.

- **Obezbjedi nadzor nad provođenjem i dosljednu primjenu donesenih propisa koji se tiču upotrebe službenih vozila u svim organima Vlade Distrikta i na taj način osigurati ekonomičnu i efikasnu upotrebu službenih vozila.**

Odjeljenju za javne poslove Brčko distrikta BiH

Radi uspostavljanja uslova za ekonomičnu i efikasnu upotrebu službenih vozila, a u skladu sa svojom ulogom, nadležnostima i odgovornostima, Odjeljenje za javne poslove bi trebalo da:

- **Analizira postojeću organizaciju Pododjeljenja za javni saobraćaj i održavanje vozila, te istu unaprijedi u dijelu opisa poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta, a u cilju ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila.**

Na osnovu ovog Izvještaja revizije učinka i drugih raspoloživih izvještaja i informacija, Odjeljenje za javne poslove bi trebalo da analizira postojeću organizaciju Pododjeljenja za javni saobraćaj i održavanje vozila, konkretnije Službe za održavanje vozila. Po provedenim analizama potrebno je da predloži gradonačelniku Distrikta unapređenja organizacije u dijelu opisa poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta, a u cilju ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila.

- **Na osnovu propisa koje Vlada donese uspostavi sveobuhvatnu evidenciju službenih vozila Vlade Distrikta.**

Sveobuhvatna evidencija bi trebala sadržavati potpune, pouzdane i ažurne podatke o svim službenim vozilima Vlade Distrikta.

Evidencija službenih vozila Vlade Distrikta treba da omogući deriviranje podataka za pojedinačna službena vozila od nabavke, preko upotrebe i generisanih troškova, do eventualnih prihoda od rashodovanja, odnosno tokom cjelokupnog životnog vijeka vozila. Osim deriviranja podataka za pojedinačno službeno vozilo, evidencija treba da omogući i deriviranje tačnih i ažurnih podataka na nivou grupe podataka, kao što su ukupan broj vozila, vrste vozila, korisnici vozila, starost vozila i drugi bitni pokazatelji na određeni dan ili u određenom vremenskom periodu.

- **Predlaže mjere za racionalnu upotrebu službenih vozila Vladi Distrikta**

Odjeljenje za javne poslove bi trebalo da uloži napore kako bi redovno, na godišnjem nivou, dostavljalo Vladi Distrikta izvještaje o izvršenim analizama o stanju i iskorištenosti voznog parka Vlade Distrikta, s prijedlogom mjera za racionalnu upotrebu službenih vozila Vlade Distrikta.

Mjere za racionalnu upotrebu službenih vozila Vladi Distrikta podrazumijevaju mogućnosti racionalne upotrebe službenih vozila Distrikta bez smanjenog obima i kvaliteta poslovanja.

Za obavljanje ove aktivnosti neophodna je saradnja s organima Vlade Distrikta koji koriste službena vozila u smislu redovnog izvještavanja i dostavljanja tačnih i pouzdanih podataka Odjeljenju za javne poslove.

- **Da za planirana sredstva u kapitalnom budžetu za nabavku softvera za praćenje naturalnih i finansijskih podataka o upotrebi voznog parka Vlade Distrikta izvrši analize potreba i koristi, te utvrdi najoptimalnije tehničko rješenje koje bi omogućilo optimalno upravljanje voznim parkom i nadzor nad upotrebom službenih vozila.**

Organima Vlade Brčko distrikta BiH

Radi uspostavljanja uslova za ekonomičnu i efikasnu upotrebu službenih vozila, a u skladu sa svojom ulogom, nadležnostima i odgovornostima, organi Vlade bi trebalo da:

- **Na osnovu propisa koje donese Vlada Distrikta donesu interne propise kojima se detaljnije regulišu pitanja upravljanja službenim vozilima uvažavajući specifičnosti organizacije i funkcionisanja svake institucije i specifičnost organizovanja voznog parka i upotrebe službenih vozila.**
- **Uspostave efektivne interne kontrole u pogledu upravljanja službenim vozilima. Sistem internih kontrola treba biti u funkciji primjene propisa koja regulišu upravljanje službenim vozilima, odnosno u funkciji ekonomične i efikasne upotrebe službenih vozila uključujući i pojavu sprečavanja i otkrivanja mogućih zloupotreba.**
- **Vrše redovne analize stanja i iskorištenosti vozila koje koriste o čemu izvještavaju Odjeljenje za javne poslove.**

Na osnovu naloga i drugih dokumenata organi Vlade trebaju da vode potpune, pouzdane i ažurne evidencije o stanju i iskorištenosti službenih vozila koje blagovremeno dostavljaju Odjeljenju za javne poslove, kako bi u konačnici donosiocima odluka osigurali pravovremene i relevantne informacije radi donošenja optimalnih upravljačkih odluka vezanih za ekonomično i efikasno upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta.

Tim za reviziju

Ivana Gavrić, vođa tima

Ljubica Domić, član tima

PRILOZI

Prilog 1 – Upitnik za upravljanje službenim vozilima dostavljen organima Vlade Distrikta

R. br.	Opšta pitanja	Odgovori
1.	Kojim internim aktima su u vašem organu regulisana pitanja upravljanja, upotrebe i nadzora nad upotrebom službenih vozila? (dokumentovati)	
2.	Da li u organizacionom planu imate opise poslova vezane za upravljanje, upotrebu i nadzor nad upotrebom službenih vozila? (dokumentovati)	
3.	Sa koliko motornih vozila i radnih mašina ste upravljali u 2020., u 2021. i u 2022. godini (po vrstama službenih vozila i radnih mašina i po godinama)?	
4.	Koliko zaposlenika ima pravo da upravlja službenim vozilima (izdate odluke, rješenja ili slično - dokumentovati)	
5.	Da li ste u periodu 2020.-2022. godina vodili internu evidenciju o troškovima po službenim vozilima tokom njihove cjelokupne životne dobi (nabavka, osiguranje, popravke i servisi, gume, gorivo, pranje, parkiranje i drugo)? (dokumentovati)	
6.	Kako planirate potrebe za korištenje postojećih službenih vozila unutar vašeg organa (bilo za redovne aktivnosti iz nadležnosti ili za službena putovanja)?	
7.	Da li ste do sada koristili službeno vozilo drugih organa Distrikta? Ukoliko da, dokumentovati proceduru.	
8.	Da li ste u periodu 2020.-2022. godine ustupili motorno vozilo drugom organu? Ukoliko da, dostaviti dokument.	
9.	Da li ste prilikom planiranja službenih putovanja saradivali s drugim organima Distrikta organizujući zajednički službeni prevoz? (procedura i primjer)	
Upotreba službenih vozila		
10.	Koja je procedura zaduženja službenih vozila radi upotrebe od strane zaposlenika? (prijavlivanje potrebe za motornim vozilom, preuzimanje ključeva, naloga i drugo)	
11.	Procedura razduživanja službenog vozila nakon upotrebe?	
12.	Koje parking prostore koristite za službena vozila?	
13.	Da li ste u periodu 2020.-2022. godine ostvarili troškove vezane za pretplatne parking karte u Brčko distriktu BiH?	
14.	Koja je procedura utvrđivanja koja službena vozila imaju pravo na pretplatne karte i koju vrstu pretplatnih karti? (dokumentovati)	
15.	Koja je procedura po kojoj zaposlenik koji je uočio kvar, oštećenje ili imao saobraćajnu nezgodu sa službenim vozilom iste prijavljuje? (kome se prijavljuje, šta ako se desi van radnog vremena, šta ako se desi van Distrikta)	
16.	Da li je bilo saobraćajnih nezgoda u periodu 2020.-2022. godine na službenim vozilima kojima upravljate i na koji način su rješavane?	
17.	Ko je zadužen za upućivanje zahtjeva za izradu predmjera i pregled vozila Odjeljenju za javne poslove?	
18.	Da li ste u periodu 2020. - 2022. godine imali/uputili reklamacije nakon popravki i/ili servisiranja? (dokumentovati)	
19.	Gdje odlažete auto dijelove koji su vam iz servisa nakon popravke/servisiranja vraćeni, te rashodovane akumulatore i rashodovane gume?	
20.	Gdje skladištite ljetne/zimske gume i da li ste u periodu 2020. - 2022. godine imali troškove za skladištenje ljetnih/zimskih guma?	

21.	Ko je zadužen za staranja o pravovremenom produženju registracija službenih vozila? (Kojim aktom?)	
22.	Da li ste u periodu 2020. - 2022. godine imali troškove vezane za sipanje goriva u privatna vozila koja su korištena u službene svrhe? Ukoliko ste imali, objasniti razloge i proceduru (dokumentovati)	
23.	Da li ste u periodu 2020. - 2022. godine imali službena vozila koja su imala ovlaštenje da se osim u službene mogu koristiti i u privatne svrhe? (dokumentovati)	
Nadzor		
24.	Imate li propisane i uspostavljene akte za vršenje kontrole nad upotrebom službenih vozila?	
25.	Kako je uspostavljen sistem čuvanja i izdavanja ključeva i dokumenata vozila?	
26.	Imate li uspostavljen proces kontrole službenog vozila po završetku upotrebe? (kada je vozilo vraćeno, gdje je parkirano, da li vozilo ima vidnih oštećenja i ispravnost vozila)	
27.	Da li vršite kontrolu ispravnosti putnih naloga za vozila i ko je nadležan?	
28.	Ko vrši i na koji način kontrolu sipanja i potrošnje goriva u službena vozila?	
29.	Ukoliko ste u periodu 2020.-2022. godine imali troškove vezane za sipanje goriva u privatna vozila koja su korištena u službene svrhe, kako je uspostavljena kontrola sipanja i potrošnje goriva?	
30.	Kako vršite analizu isplativosti ulaganja u odnosu na korist službenog vozila?	
Nabavka i rashodovanje službenih vozila		
31.	Da li ste u periodu 2020.-2022. godine izvršili nabavku novog službenog vozila?	
32.	Na osnovu kojih inputa ste izvršili analizu potreba za nabavku novog službenog vozila? (dokumentovati)	
33.	Da li ste u periodu 2020.-2022. godine imali otpise i rashodovanja službenih vozila (koliko)?	
34.	Da li ste i koliko uputili zahtjeva Kancelariji za upravljanje javnom imovinom BD BiH u periodu 2020.-2022. godine za prodaju rashodovanih službenih vozila putem licitacije ili prodaju u sekundarne sirovine?	
35.	Gdje skladištite službeno vozilo koje je trajno povučeno iz upotrebe do prodaje putem licitacije ili poklanjanja/ predaje/ prodaje otpadu?	

Tabela 1: Knjigovodstveni podaci o korisnicima, broju i vrijednosti motornih vozila Vlade Distrikta na dan 31.12.2022.godine

BUDŽETSKI KORISNIK – VLADA DISTRIKTA	UKUPAN BROJ MOTORNIH VOZILA (Stanje na dan 31.12.2022)	NABAVNA VRIJEDNOST MOTORNIH VOZILA VLADE (Stanje na dan 31.12.2022)	SADAŠNJA VRIJEDNOST MOTORNIH VOZILA VLADE (Stanje na dan 31.12.2022)
KABINET I KANCELARIJA GRADONČELNIKA	26	808.805,22	261.312,83
ODJELJENJE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SURADNJU	1	49.990,00	11.905,84
ODJELJENJE ZA JAVNE POSLOVE	19	640.475,91	51.075,68
ODJELJENJE ZA JAVNI REGISTAR	28	534.856,11	43.458,87
ODJELJENJE ZA JAVNU SIGURNOST	41	4.402.179,97	887.765,66
ODJELJENJE ZA KOMUNALNE POSLOVE	9	415.806,51	183.144,76
ODJELJENJE ZA OBRAZOVANJE	8	276.074,97	104.775,11
ODJELJENJE ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDU	23	497.299,74	210.275,85
ODJELJENJE ZA PRIVREDNI RAZVOJ, SPORT I KULTURU	6	174.185,60	26.372,06
ODJELJENJE ZA PROSTORNO PLANIRANJE I IMOVINSKOPRAVNE POSLOVE	6	167.744,63	9.830,00
ODJELJENJE ZA RASELJENA LICA, IZBJEGLICE I STAMBENA PITANJA	6	167.667,12	0,00
ODJELJENJE ZA STRUČNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE	4	113.420,02	0,00
ODJELJENJE ZA ZDRAVSTVO I OSTALE USLUGE	47	2.169.763,35	469.795,95
Ukupno:	224	10.418.269,15	2.259.712,61

Tabela 2: Uporedni podaci o broju službenih vozila po različitim evidencijama

BUDŽETSKI KORISNIK	UKUPAN BROJ MOTORNIH VOZILA PREMA EVIDENCIJI DIREKCIJE ZA FINANSIJE (Stanje na dan 31.12.2022)	UKUPAN BROJ MOTORNIH VOZILA PREMA EVIDENCIJI SLUŽBE ZA ODRŽAVANJE VOZILA - EVIDENCIJA O UTROŠKU GORIVA IZ 2022.GODINE	UKUPAN BROJ MOTORNIH VOZILA PREMA PODACIMA KORISNIKA ZA 2022.GODINU
KANCELARIJA GRADONČELNIKA	26	24	24
ODJELJENJE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SURADNJU	1	1	1
ODJELJENJE ZA JAVNE POSLOVE	19	17	17
ODJELJENJE ZA JAVNI REGISTAR	28	38	35
ODJELJENJE ZA JAVNU SIGURNOST	41	50	39 (od čega 14 teretnih vozila, 18 putničkih i 7 priključnih vozila)
ODJELJENJE ZA KOMUNALNE POSLOVE	9	8	8
ODJELJENJE ZA OBRAZOVANJE	8	9	6
ODJELJENJE ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDU	23	27	22
ODJELJENJE ZA PRIVREDNI RAZVOJ, SPORT I KULTURU	6	5	5
ODJELJENJE ZA PROSTORNO PLANIRANJE I IMOVINSKOPRAVNE POSLOVE	6	8	9
ODJELJENJE ZA RASELJENA LICA, IZBJEGLICE I STAMBENA PITANJA	6	7	7
ODJELJENJE ZA STRUČNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE	4	2	3

Kancelarija za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH

ODJELJENJE ZA ZDRAVSTVO I OSTALE USLUGE	47	14	8
Ukupno:	224	210	184